

CARDASSIC PARC

el recinte on
hi habiten monstres
des d'abans del diluvi

Associació P. Forana
Princesa, 24
07240 Sant Joan

100 ANYS
DE
MIRO
ILLES BALEARS

El cadastre

Si vivim dins una comunitat és evident que hi ha unes despeses comuns que hem de pagar entre tots. No tendria sentit que preten-guéssim gaudir d'uns carrers, unes escoles, unes zones públiques... sense pagar res a canvi, i l'Impost sobre Béns Immobles, l'IBI, l'Impost Territorial, o, simplement el "Retorial", anomenau-lo com vulgueu, és la fórmula d'on els Ajuntaments recullen la major part dels seus ingressos, sobretot en temps de crisi i, per tant, de poca inversió urbanística.

I que era ben hora de revisar el cadastre és una cosa que, hon-radament, ningú no pot discutir. El que pagava la majoria de cases del poble i una part considerable d'establiments de la costa era una misèria que no s'avenia ni de molt amb els temps que correm. Hi calia una revisió profunda que actualitzàs els preus, cosa que la majoria dels ajuntaments ha fet i el nostre també havia de fer. La discussió i la protesta de la gent no ve per aquest costat, sinó més aviat per la manera com s'han valorat les cases.

El preu final del rebut -que en línies generals no el considerem excessivament elevat, exceptuant algunes zones que comentarem més envant- ve donat per dos conceptes: la valoració de l'immoble i el percentatge que hi cobra l'Ajuntament. És aquí on creim que s'ha perjudicat més els llorencins, ja que si bé de moment el per-centatge és baix -un 0'3%, i deim de moment perquè és molt pro-bable que prest passem a un 4 o un 4'5%- no ho són tant les va-loracions, i aquest fet repercuteix de manera directa sobre un ca-ramull d'altres impostos relacionats amb l'immoble: la declaració de la renda, la del patrimoni, les compravendes, donacions, herències, etc. Pensem que quan es ven una casa, a part de les despeses del notari hi ha les del Registre de la Propietat, que grava amb un 7'5% sobre el preu escripturat, i que aquest no pot esser inferior al cadastral. Si haguessin posat un preu més baix a les cases -com ho han fet, per exemple, a Son Servera-, i un percentatge major, l'Ajuntament hauria recaptat igual que ara i en canvi els usuaris n'haurien sortit molt més beneficiats.

I sobre el preu per metre quadrat d'algunes zones, tampoc no és correcte que a llocs com el camí del Purgatori l'hagin posat supe-rior al de la zona costanera. Ja estam que qui vol viure a un xalet ha de pagar més que a l'interior del poble, però la diferència no ha de ser tan exagerada. Creim que s'hauria de trobar una solució a aquest problema, sempre que no suposàs un altre retràs en l'a-provació definitiva de les Normes Subsidiàries, ja que sembla que alguns dels qui tenen ja la casa feta ara s'estimarien més que la zona fos declarada rústica.

Per acabar, suggeriríem que l'augment dels ingressos que s'ob-tendran amb el nou cadastre, almanco en els primers anys fos des-tinat a cancel·lar els nombrosos préstecs que l'Ajuntament té con-certats, ja que si no es plantegen seriosament una política de res-triccions difícilment podran sortir de la situació de retràs que duen en relació als pagaments.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca).

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Publicitat: Maria Galmés * Telèfon: 569509

Octubre de 1993. Número 198

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació Cultural Flor de Card

CIF: G07606185

Imprimeix: Tirrena S.A. (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

Col·laboren

Josep Cortès	Cardàssic Parc	Portada
	El Cel ens vegem	3
	Crònica informal	14
	Espipellades	17
	Estampes llorencines	18
	Tal dia com avui	21
Guillem Pont	Mn. Jordi Pascual	4
Guàrdia Civil	Robatoris	5
Sol, i de dol	Batec	6
Ignasi Umbert	Cròniques Vilatanes	7
	L'esplendor de la Veritat	28
Lleure a lleure	Les raons d'uns per quès	8
El Borino	Rum-rum	9
Jaume Galmés	Louise Labé	10
Josep Cerdà	Il·lusió	11
Guillem Soler	Julían Velasco	12
SMOE	A prop de tots	13
Salvador Grau	Estimem la natura	15
Prensa Forana	Trobades empresarials	16
Gabriel Janer	Ecologia	20
P.J. Santandreu	L'illa amant	23
Joan Carbó	Gloses	24
Xesc Umbert	El temps	25
	Meteorologia	10
Maria Galmés	Si lleu...	26
	Demografia	26
	Comptabilitat	27
R. Rosselló	Història	27
Bel Nicolau	Distribució	

Al Cel ens vegem

Si ha de dir la veritat, cosa sempre recomanable encara que a vegades tenguí temptacions contradictòries, el cronista ha de reconèixer que per segons quins assumptes és més descuidat del que caldria desitjar. Repassant, damunt damunt, els aspectes que durant la seva vida ha deixat de banda pensant que s'arreglarien totsols -error que el temps se'n cuida inexorablement de corroborar-, creu que ompliria un bon grapat de fulles de lletra petita. I un d'ells, tocau fusta, és el destí del seu cos una vegada li hagi fuit la calor de la vida. Què li convé més, deixar-lo dins l'antiga tomba familiar, d'una sola cambra, *respirant* el mateix aire que els seus avantpassats? Comprar un ninxo nou, individual, a fi de comptar amb una certa intimitat mentre els cucs van fent la seva? Optar per una tomba excavada, de manera que els elements químics retornin a la mare terra el més aviat possible? O passar a l'atmosfera en forma de fum a través d'un forn crematori?

Per contestar aquests i altres interrogants de no manco importància, l'altre dia de pagès va tenir la sort de rebre una carta de *Jardins de Repòs*, el cementiri privat que ha obert a Marratxí l'empresa *Bon Sosec*, i que tant de rebumbori va alçar per mor del seu finançament parcial per part de les institucions autonòmiques. La carta anava acompanyada d'un fullet informatiu, de colorins, preciós, que més que augurar un destí fatal semblava la propaganda d'unes vacances de luxe, amb recepcionistes vestits impecablement, jardins amb faroles, fonts, gespa, petúnies, arbres gens ni mica

tenebrosos..., en fi, una meravella que ja voldríem els llorencins per les places de la nostra pobra, bruta, trista, dissortada vila.

El sobre, a part del fullet i d'una correcta i ben presentada salutació, també contenia una llista de preus que ben mirat no es poden considerar cars, sobretot si tenim en compte que la Seguretat Social contribueix amb 5.000 pessetetes a les despeses d'enllestiment del difunt, i que els usuaris podran utilitzar l'apartament durant tota l'eternitat... si tenen la precaució de comprar una ossera per la mòdica quantitat de 175.000 ptes. El prospecte, molt adequadament, emperò, assenyala que les osseres només estan a disposició dels propietaris dels ninxos, ja que podria arribar a ser un abús si consentien que hi portassin els ossos de les tombes d'altres cementiris de l'illa, o fins i tot d'ultramar.

Els preus dels ninxos eren els més econòmics, i variaven segons l'altura sobre el nivell del trespòl: el primer pis, a 525.000 ptes. cada un; el segon i el tercer, a 550.000 ptes.; el quart, a 450.000 ptes. Cavil·lant una mica sobre les possibilitats que li oferien, el cronista va arribar a la conclusió que només estaven relativament ben pensats, ja que si bé és lògic que els del quart pis siguin més econòmics, per allò que els visitants s'hauran de posar les ulleres per destriar qui hi viu i hauran de mester escales per entrar-hi, també s'ha de tenir en compte que en els baixos sempre hi ha més humitat i tot el que s'hi posi dedins farà més via a florir-se, cosa que, segons com es miri, un no sap si convé o no.

Per als panteons, per si un vol deixar constància a l'altra vida que en aquesta estava ben situat, els preus s'enfilaven una mica més: 3.950.000 els de sis places i 4.450.000 els de vuit, poc més o manco el que costarà una casa llorencina normal segons el nou cadastre. Naturalment s'hi ha d'a-

fegir l'IVA, un impost que el cronista pagaria resignadament i amb una certa alegria, ja que, si per Allà Dalt no se'n despengen cap altre, confia que sigui el darrer.

I si un no marxa tan bé de duros com voldria, circumstància que sovint se sol estrevenir, l'empresa s'ofereix amablement a constituir una hipoteca, a fi de poder pagar còmodament durant dotze anys per més o manco la mateixa quota que val la subscripció al Canal Plus.

I encara més, diu el prospecte, ja que si el futur usuari només desitja els serveis de funerària, amb 212.500 ptes. més l'IVA estarà ben cabal, i això que inclou l'assessorament tècnic, la burocràcia, l'acondicionament del difunt -i en aquest apartat no especifica en quines condicions l'hi han de portar, la qual cosa sempre és un avantatge-, un baül model 92-X *Divina Aurora*, amb folrat de seda i fines tra de vidre per comprovar la fesomia del protagonista, velatori -amb postissada per al mort, sala per als familiars i excusats-, capella i trasllat al cementiri. Tot junt, com veis, una vertadera xeripa.

Per acabar d'arrodonir l'oferta, el fullet assenyala que també disposen de forn d'incineració, bàuls de luxe i superluxe, serveis de contractació d'esqueles, recordatoris, avisos telefònics i subministrament de corones i d'una cafeteria oberta durant les 24 hores del dia.

El cronista està ben decidit, telefonarà demà mateix al Servei Gratuït d'Informació, i si també li garanteixen alguna influència davant les Instàncies Superiors -cosa que no especifica el prospecte-, agafarà el cotxe i s'arribarà fins al *Jardí de Repòs*, i, de pas, si ja té permís d'apertura, farà una passadeta per *Alcampo*, que està just devora i diuen que fa tan bons preus.

Josep Cortès

Mossèn Jordi Pascual

Quina importància tenen els fets casuals, intranscendents, dins la vida de l'home?

Segurament des d'una anàlisi microscòpica i real moltfossima, car en el fons, i com assenyala el poeta, la mateixa existència pot dependre del simple lladruc d'un ca. O de l'estat emocional d'un membre de la parella o d'una apagada de llum que no permet veure-mirar el programa de la televisió.

Però si es mira des d'una perspectiva macroscòpica i també real, llavors la casualitat ja no és tan important, car tots, al cap i a la fi, navegam en un mateix riu compostat per persones, ideologies, modes, valors, etc.

Potser és casual que la família de l'amo en Miquel de Ses Planes visqués a l'esmentada possessió, però no ho és tant el fet de que fos el cappare d'una família nombrosa de vuit fills.

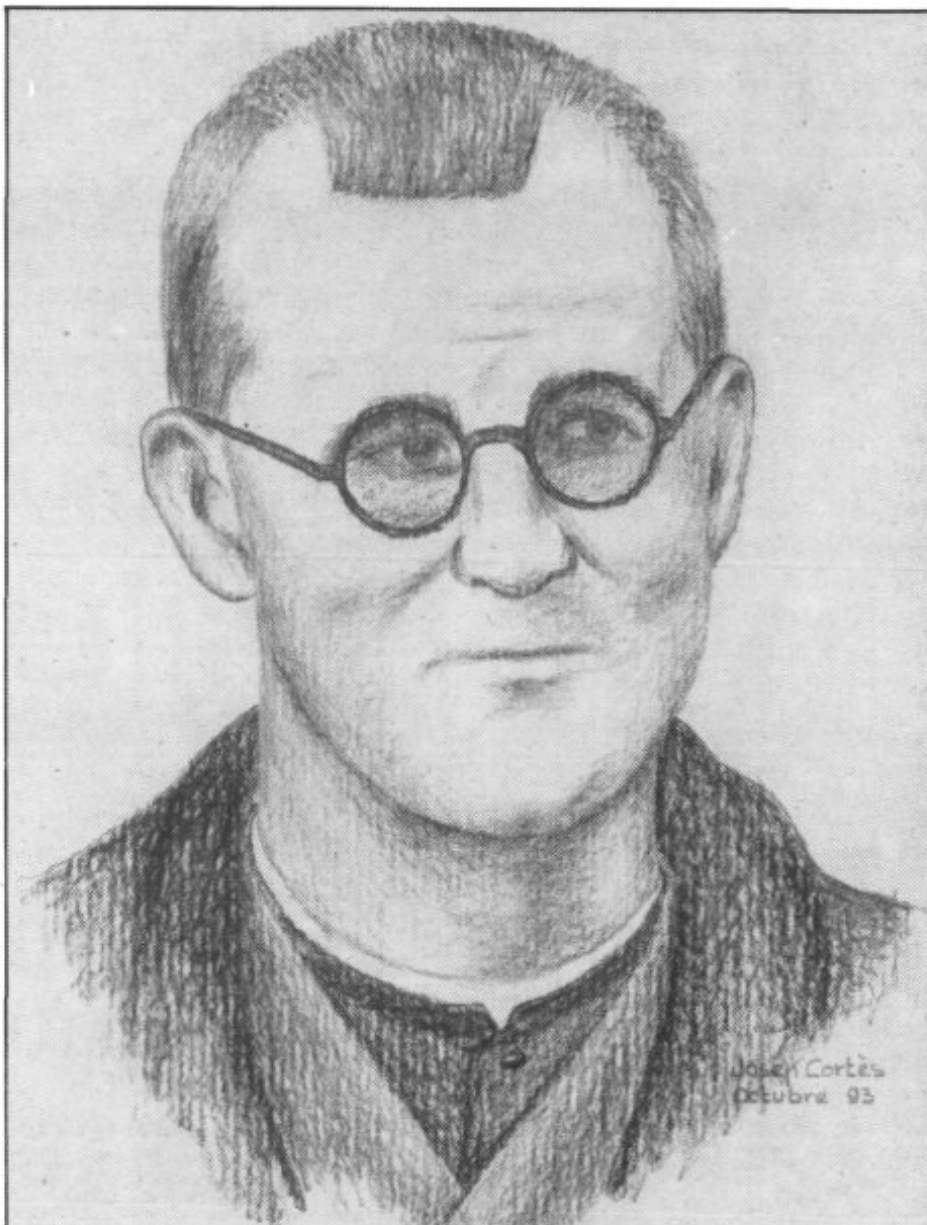
Tampoc no és casual que algun membre de les famílies nombroses i tradicionals seguíssin estudis eclesiàstics. En el cas d'aquesta família la meitat seguien aquest camí: un capellà, dos frares dels Sagrats Cors i un ermità.

Potser els centres de destí d'aquell capellà carregat d'il·lusió i força després de la seva *missa nova* foren fruit de la casualitat, però sens dubte no resultà casual ni la seva tasca d'apostolat ni la seva afeció per la història local.

La primera església de Son Carrió es beneficià l'any 1875, i en dependre de Manacor estava regida per un vicari *in capite* fins a la seva conversió en parròquia, l'any 1934.

El darrer vicari fou un altre llorenç, Mn. Martí Rosselló, també afectat a la història (Flor de Card publicà una separata dels seus *Retales històrics sobre San Lorenzo*).

Després del moviment fou nomenat

rector de la parròquia de Son Carrió Mn. Jordi Pascual, on portà a terme la seva tasca al llarg de deu anys.

Potser resulta importantíssim contextualitzar la seva labor, aproximadament des de l'any 39 fins al 49, car resultaren uns anys singulars, tant pel paper de l'església durant la Guerra Civil com per les conseqüències socials de l'enfrontament i la proximitat física de la vila carrionera amb el lloc del desembarcament.

Ara, vist amb la perspectiva del

temps, de banda la seva lògica tasca d'apostolat i en base a la petició que li feren els carrioners a l'hora de demanar-li el pregó de les festes de l'any passat, sembla que *don Jordi* és recordat també pel seu amor a la història, car va saber valorar i dirigir la troballa prehistòrica de l'amo en Jeroni Sureda Fava, i coneguda per *s'homonet de ca n'Amer*, bronze grec que es diposità en el museu regional d'Artà.

Un dia ens vérem i em parlà del pregó i de les notes històriques que havia redactat quan era jove i estava

de rector a Son Carrió.

L'original mecanografiat és en castellà i l'autor manifesta la necessitat d'aprofundiment i ampliació. Però insistint en la contextualització, potser

resulta ben interessant la transcripció traduïda de les *Notas históricas de la parroquia de San Miguel dse Son Carrió*, acabades de redactar l'any 47. Si no hi ha res de nou les publicarem el

mes que ve com a separata de la revista Flor de Card.

Texte: **Guillem Pont**

Dibuix: **Josep Cortès**

Robatoris

Dins el cotxe d'un delinqüent que va agafar la Guàrdia Civil es va trobar un document amb una sèrie de signes que els amics del que no és seu solen marcar ran de les entrades de les cases que pretenen robar. Aquests signes, a través de persones que han estat robades, s'ha pogut comprovar que són autèntics, i per això els reproduïm per si poden servir d'orientació a qualcú.

Normalment solen estar pintats amb guix, llapis, bolígraf o fins i tot amb algun objecte punxant ran dels timbres d'entrada, trespòl, porta o davall l'entrada.

Naturalment no hi ha una hora fixa, però s'ha observat que entre les 13.00 i les 16.00 és quan amb més freqüència solen pintar els signes esmentats, ja que els delinqüents es fan passar per captaires, venedors ambulants, sol·licitants d'informació, etc.

Per tot això la Guàrdia Civil aconsella:

1.- No penseu que a vosaltres no us tocarà mai patir un robatori.

2.- Abans d'obrir la porta comprovau bé qui és i no us refieu, ja que també saben enganyar per aconseguir que l'obriu.

3.- Si observau algun senyal esborrau-lo, deixant el mínim rastre possible.

4.- I, el més important, donau la màxima difusió a aquest comunicat entre familiars, amics, veïnats, centres de treball, etc.

Els signes són els següents:

Casa deshabitada

Casa ja robada

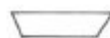
Dona sola

Inútil insistir

De vacances

Llar invàlida

Aviat, tornen prest

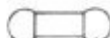
Usar palanca

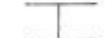
Disposada per robar

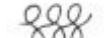
Robar, subnormal

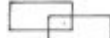
Comunitat amb guarda

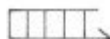
Obren amb cadena

Aquí, res

Vius amb la policia

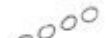
Res d'interès

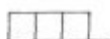
Casa caritativa

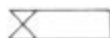
Molt bona

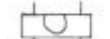
Vius, hi ha ca

Aquí es pot robar

Només hi ha dones

ESTIMEM LA NAURA

(Ve de la pàg. 15)

talitzat més d'un gos; els dos formen part de la creació. Afortunadament per nosaltres, cap dels dos no parla!

Per acabar aquest missatge als bons amics de sant Llorenç des Cardassar, que no vol ser altra cosa que un fervorós homenatge a totes les coses que ens brinda la Natura, vull fer esment de pensaments que ens han deixat dos homes de diferents llocs però exemplars en la mateixa estima: la pau i l'amor a la Creació. El poeta nordamericà (Ralp Waldo Emerson (1803-1882), s'expressava així: "*Jo no us demano que reseu, però sí que pugeu a un cim ben alt d'una muntanya. L'admiració i el goig que sentireu en admirar aquell espectacle és la millor oració que podeu elevar a Déu*". I l'altre, abastament conegut com el català universal, Mestre Pau Casals i Defilló, s'expressava així a les postrieries de la seva vida: "*Mentre si-guem capaços d'estimar i admirar, som joves. Contemplar el mar, el cel, un simple arbre, quin miracle tan gran no representa! I hi han tantes coses per estimar i admirar!*".

Tant un com l'altre ens signifiquen que hem d'estimar tot el que hi ha a la Creació, no solament per nosaltres sinó perquè les futures generacions també puguin embadalir-se contemplant aquests paradisos de cel, terra i mar als que estem obligats a no renunciar i conservar.

Salvador Grau Mora

28 març 1993

Lleure a lloure

L'associació juvenil es mou. Diven-dres, dia vint d'octubre, es va reunir en assemblea ordinària per tractar de tots els temes pendents. Hi assistí una quarantena grossa de membres. Des-prés, tothom que va voler torrar ho va fer, i en una vetlada ben engrescada hi va haver rialles, trull i bulla a rompre.

Es va organitzar, també, una excursió per anar al barranc de Biniraix, a la localitat de Sóller. Tots aquells que s'hi apuntaren, que arribaren a ser més d'una quarantena, s'ho passaren d'allò més bé. Ens han contat que va-ren haver de caminar molt, però bé que s'ho pagava. De segur que tot va ser un èxit.

Robatoris

Durant aquest mes passat tota una sèrie de robatoris han alterat la tran-quilitat del municipi. El nucli de Son Carrió i el de Sant Llorenç s'han vist afectats per un grup de malfactors que han invadit cases d'altri.

A partir d'aquests fets, trobam que és urgent que les autoritats pertinents facin les passes necessàries per resta-blir la seguretat.

Amb aquesta bategada no pretenem crear psicosi ni res de semblant, però com que no han estat només un ni dos els afectats, creim que es fa urgent denunciar-ho.

Visita a Muro

Diumenge dia 10 d'octubre, part del grup *Sol, i de dol* es va desplaçar a Muro a passar-hi el capvespre.

Tinguérem la sort d'anar acompanyats del regidor de cultura d'aquell ajuntament, el qual ens regalà una guia de la localitat, ens mostrà les instal·lacions de la casa consistorial i la magnífica residència d'ancians de què es disposa en aquella vila.

La nostra visita acabà a l'església de sant Joan Baptista, que compta amb

una talla magnífica i un atípic campanar separat del cos principal de l'església, i unida a ella per un pontet.

Muro conserva l'esplendor de temps antics, i els seus casals reflecteixen la vida senyorial que s'hi dugué. No tot, però, és història, car Muro viu el seu present: el municipi es va renovant i treu el suc dels seus recursos.

Sembla estrany que un Ajuntament amb sis-cents milions de pessetes anuals de pressupost disposi de molt més instal·lacions que el de Sant Llorenç i el seu pressupost elevadíssim.

Gràcies per la bona acollida!

Teatre

Vos anunciam que de dia 18 al 21 de novembre, en Rafel Duran presenta a la sala Mozart de l'Auditorium de Palma, l'obra de Bernard-Marie Koltès *La nit just abans dels boscos*.

Segurament, quan surti la revista encara serà a temps de reservar la vostra entrada. Si de cas no puguéssiu acudir a la cita ciutadana, dilluns dia 22 de novembre, a les 21'30, l'obra es trasllada al teatre municipal de Manacor.

El que és segur, però, és que no ens la perdrem!

Fred i aigua

Aquest final de mes ens ha arribat el fred de l'hivern. Gairebé podríem dir que no ha fet el pas que li pertoca a la tardor, sinó que de la calor ha passat a una temperatura gèlida sense ni adornar-nos.

En Xesc ja ens ho sabrà dir millor..., però avançarem que l'aigua de

pluja, que era ben necessària, també ha fet la seva aparició, sense causar, no obstant això, les inundacions i desastres d'altres temporades.

Exposició a Sa Nostra

Dia 22 d'octubre es va inaugurar a la sala d'exposicions de l'entitat *Sa Nostra* una exposició itinerant que reuneix pintors i pintores del Llevant mallorquí. Encara no ens ha estat possible de visitar-la, però ben aviat ho farem. Hem de dir que ens n'hem as-sabentat no per la publicitat que se n'hagi fet a Sant Llorenç, que és nul·la, sinó per informació facilitada per particulars. Convendria que una expo-sició que es presenta tan interessant no estàs mancada de la publicitat necessària per tal que els llorencins la visitassin.

Esperem que tingui molta afluència de visites.

Futbol

També són notícia aquest mes, quatre destacats esportistes del poble. Ells són en Mateu Rigo, n'Andreu Melis, en Biel Taberner i en Pere Soler; quatre futbolistes que s'han format a la pedrera del Cardassar i que ara han passat a engrandir la llista de lloren-cins que juguen a futbol fora del po-ble.

Els quatre jugadors, defensen, ara, la camiseta de l'Artà i pareix que els artanencs estan d'allò més contents. A tots quatre els volem desitjar molta de sort en aquesta nova etapa, i esperam veure'ls prest defensant els colors gra-noters, que ganes no en falten a l'afi-

"LA NIT JUST ABANS DELS BOSCOS"

De Bernard-Marie Koltès.
Actor: Mingo Ràfols
Direcció: Rafael Duran

ció llorencina de veure jugadors locals amb l'equip de 3ª divisió.

Penya

D'altra banda, la Penya està que se surten. Un any més. Són uns dels equips favorits per alçar-se amb el títol de campions.

I com que en Jeroni del Glopet està d'allò més content, els ha comprat un "traje" nou.

Hem de dir que els corresponsals d'esports d'aquesta redacció l'han vist de prop i els ha agradat molt. Trobam que els colors són molt encertats, encara que no saben bé si és per allò de l'any Miró o per despistar els contraris.

Molta sort també a ells i a veure si aquest any aconseguim fer primer.

Cursos d'adults

Aquest mes d'octubre ja han començat un bon nombre dels cursos que l'àrea socio-educativa i cultural de l'Ajuntament, en col.laboració de diverses entitats, ha posat en marxa. S'ha editat un programa, molt ben organitzat i, segons el nostre parer, més adequat a les necessitats dels llorencins, carrioners i habitants de la zona costanera.

Hi ha tota una sèrie d'ofertes que s'han anat consolidant al llarg dels anys, fet que es deu, segurament, a l'interès que s'hi demostra quant al nombre de matrícules. Així, disposam de cursos dels idiomes més sol·licitats a l'hora de cercar una feina, informàtica, comptabilitat, etc. D'altra banda, cal no deixar al marge totes aquelles activitats plàstiques, artesanals, etc. les quals han estat agrupades davall l'epígraf d'*Oci i temps lliure*.

Dins el llibret que s'ha elaborat també es presenten diversos serveis que ofereix l'Ajuntament i els resultats de la seva tasca, a través de gràfics i taules.

Sol, i de dol

Cròniques vilatanes

CADASTRE

Poques coses cal esmentar durant aquest darrer mes, ja que la tranquil·litat és la norma habitual de la nostra vila. Així i tot, emperò, adesiara qualque esglai ens desperta com si d'un mal somni es tractàs, i ens porta a la realitat del *ja hi tornam esser*.

Aquest podria ser el pensament de molts dels qui han rebut les notificacions de les noves valoracions cadastrals que, segons diuen, n'hi ha que s'enfilen per la paret. I és que els qui fan les valoracions moltes vegades no miren massa prim perquè no paguen dels seus o es pensen que per tot és igual que la zona de *la Castellana*. I no em referesc als regidors de la nostra vila, que res hi tenen a veure (la veritat és que el nostre Ajuntament ha aplicat a les valoracions, fetes per la gent de dalt, els percentatges més baixos de tota la comarca), sinó als buròcrates de sempre, que mai no volen assumir la realitat.

La prova la tenim que a quasi tots els pobles hi ha hagut problemes amb el cadastre, i Sant Llorenç no ha sigut una excepció. I és que les revisions cadastrals no es poden fer un pic cada vint i pico d'anys, sinó que automàticament s'han de aplicar els percentatges anuals que pertoqui als edificis existents, a fi que les puges sien més fàcils de païr, i no d'aquesta manera, on els augments en molts de casos han estat vertaderament desorbitats. Les edificacions noves també haurien de ser donades d'alta de forma automàtica quan obtenen el corresponent permís d'obra, i d'aquesta manera s'evitarien totes les reclamacions i aquest malestar social que no condueix a res

positiu, sinó ben el contrari, perquè estam d'acord en pagar el que justament pertoqui, però no en ser expoliats pel propi Estat, perquè anant així ben prest només farem feina per l'Estat, però sense ser funcionaris. I quan dic l'Estat no em referesc tan sols al Central, sino també a la Comunitat i al municipi, que a una bossa on tot hom n'hi treu i només n'hi ha un que n'hi posa, es buida ben aviat.

SETMANA DEL TURISTA

Un any més s'han celebrat les festes del Turista, del 20 al 26 de setembre, a la Badia de Cala Millor. La XIV Setmana del Turista ha sigut patrocinada pels ajuntaments de Son Servera i Sant Llorenç, a més de l'associació Hotelera Badia de Cala Millor.

L'acceptació per part dels turistes, que son als qui va dirigida la setmana de festa, ha sigut prou seguida i tots els actes nocturns han tingut una concurrència notable, així com també l'elecció de la Miss Badia de Cala Millor, celebrada per primera vegada al Port de Cala Bona, l'exposició de cans de tota raça i la demostració de Jet Skie.

CARDASSAR

El nostre Cardassar, que havia començat la temporada molt bé, les coses li han canviat una mica: l'empat dins ca seva amb l'At. Balears i la derrota amb l'Arenal, ambdós partits quan ja passava el temps reglamentari, i la derrota a Montuïri, també als darrers minuts, han fet que l'equip hagi perdut una mica l'empenta amb què havia començat la lliga; tan sols la clara victòria contra el Sóller ha fet renéixer les il·lusions als jugadors i l'esperança d'una bona classificació, als seguidors. Esperam que així sia.

Ignasi Umbert

Les raons d'uns perquès, i més perquès

Abans d'entrar en matèria volem dir que aquest escrit respon a la voluntat i decisió de la inmensa majoria dels socis de *Lleure a lloure* els quals, reunits en assemblea general, decidírem contestar als escrits apareguts a l'anterior número de la revista Flor de Card.

Com molts de vòltros sabreu, ens referim a les al·lusions, observacions o crítiques contra *Lleure a lloure* manifestades en l'article d'en Rafel Duran i al que està firmat baix del pseudònim d'El Borino.

Precisament d'aquest darrer el que més ens crida l'atenció és el fet que s'escriu baix d'un pseudònim; creim que és un acte de clara covardia, ja que, segons noltros, pels temps que correm ("democràtics" anys 90), no hi ha motius aparents ni necessitat de refugiar-se i amagar-se rera la màscara que representa qualsevol pseudònim. Això és com "tirar la pedra i amagar la mà". Per tots noltros seria molt més interessant i enriquidor saber a qui ens hauríem de dirigir per parlar i aclarir tot el que faci falta.

Per altra banda, voldríem donar un **toc d'atenció** a la revista Flor de Card referent a l'aparició d'articles firmats amb pseudònim. Sabem que "dins la revista" ja se n'ha parlat, i que hi ha diferents posicionaments; noltros no tenim la resposta màgica per solucionar el fet, però opinam que els articles crítics i atacants contra determinades persones o institucions firmats amb pseudònim -que n'hi ha hagut alguns darrerament-, tan sols aconsegueixen crear un mal ambient dins el poble, ambient de sospita, d'"investigació policial", sense oblidar les repercussions a nivell personal. Amb tot això no volem dir que no acceptem les crí-

tiques, fins i tot molt sovint en som conscients i les reconeixem abans de que es facin públiques. Sinó, llegiu el darrer escrit que apareix a la revista, on de manera indirecta, i sense saber res, responem a les posteriors al·lusions i reconeixem les nostres pròpies errades.

Entrant ja en matèria, voldríem fer una sèrie de matisacions, en un to aclaridor, obert i dialogant, a les afirmacions que fa aquest "senyor" o grup de "senyors" anomenat **El Borino**:

Per començar, cal destacar la superficialitat, linialitat, manca d'informació i de memòria que demostra **El Borino**. Ho explicarem i demostrarem al llarg d'aquest escrit.

Nota: A partir d'aquest moment no apareixerà més aquest pseudònim, ja li hem fet massa propaganda o publicitat gratuïta.

Vostè/s, es demana per què *Lleure a lloure* vol agafar tant de protagonisme, i com a explicació i demostració apunta com a prova d'aquest fals protagonisme (segons noltros), el que apareix damunt els programes de les festes: "Organitza Lleure a lloure".

Noltros li demanam: quants de cartells i/o programes anunciats o informatius ha vist on no apareixin els organitzadors, patrocinadors o col·laboradors?

Segurament i desgraciadament algun encara n'hi ha, però noltros creim que l'únic que aconsegueixen és crear desinformació i desorientació. Noltros no hi volem contribuir, i per això i sense gens d'afany de protagonisme, sempre que es consideri oportú apareixerà el nom de l'associació en els cartells o programes que anunciïn activitats organitzades per l'associació. És veritat, que apareixia moltes, massa vegades el nostre nom, però pel simple fet d'organitzar moltes, massa activitats.

Per altra banda, tenim molt clar el nostre punt de partida en aquest aspec-

te els vertaders i únics protagonistes són les persones, la gent que participa o simplement mira: els corredors de *mountain bike*, els infants, les mado-nes i altres participants al concurs de dolços, els tiradors de fona, els personatges de les fotografies, els del recorregut incògnit, els del concert, etc., etc. Tota la resta són i som completament secundaris i complementaris. La nostra mancança, encara és que no ho sabem transmetre perfectament.

Passem al tema de les bicicletes de muntanya. És veritat que per descuit i desconeixement, i sense gens de mala intenció, no vàrem demanar permís a algun propietari dels terrenys. Volem deixar clar que només ens ho ha fet saber una persona: l'amo Andreu Pont, "Mec", el qual, el mateix dia de les proves ens ho digué cortès, educada i personalment, fins i tot, ens va oferir els seus terrenys per les futures proves, però evidentment li havíem de comunicar. Ara ja ho sabrem!

Tal vegada encara se'ns passà per alt algú més, però noltros no en sabem res. Si fos així, des d'aquestes línies li demanam disculpes i acceptam públicament la nostra part de culpa.

També és veritat que deixàrem plàstics i altres deixalles al lloc de les proves. Però ho deixàrem concentrat i acaramullat en un lloc devora la via, a punt de retirar-ho, vàrem tardar massa temps, però **ho férem**.

Evidentment que hauríem d'esser més ecologistes, però no només l'associació i els seus membres, sinó **totes les persones**, així per exemple, no es tirarien els pots, papers..., per tot arreu, com va passar a les proves.

Entrem en el tema infantil, aquí sí que es manifesten clarament les característiques apuntades anteriorment sobre aquest "senyor/s".

Potser ens manqui una mica d'imaginació i originalitat, per això sempre demanam idees, suggerències, opini-

ons vàlides, i curiosament (?), quasi ningú en dóna. Serà que tot està inventat? Serà que ens falta imaginació a tots?

Almanco, el que sabem fer, ho posam al servei dels demés, infants, joves i públic en general, cosa que no creim que passi amb aquest senyor/s.

Lleure a lloure no pretén monopolitzar l'animació i participació dels joves llorencins, tant sols vol ser una alternativa més. Tota cosa que sorgeixi paral·lament, per subsanar les nostres deficiències ha d'esser ben acollida, però noltros apostam per les característiques del poble, per la diversitat dintre de la unitat. Seria increïble (?) que succeís el que sempre ha passat a aquest poble amb els diferents grups, moviments, forces o el que es vulgui dir: creació-funcionament-separació-desaparició, i Sant Llorenç es queda **estancat, tancat i es va morint**, fins que uns altres...

Convidam aquest "senyor/s" a fer un esforç mental, si no és massa demanar, per recordar les activitats per als infants que s'han fet els darrers anys per les festes: gincames amb bicicleta, recorreguts incògnits entretinguts, incorporació dels tallers infantils (estels, medalles, mòbils, murals, collars, etc.), gincames "bruts", diferents tipus de jocs i altres activitats. O no ho recorda vostè/s? Idò, ho demani als infants, que aquests sí que tenen bona memòria i són molt agraïts.

I aquest any: coneguérem una mica més la nostra Història, les fones i els foners, i férem **fones**. Coneguérem i férem una mica d'homenatge al magistral **Joan Miró**, i férem **mòbils** (reconvertits a collars) i un mural. Per cert, sorprenentment, ha durat més que el que feren l'any passat, ja que **els el varen cremar**.

El dia de Sant Llorenç, corregudes de canyes i de cintes, mantenint la tradició, potser sí. És necessari abolir aquesta tradició? Amb què se substitueix? Vos imagineu unes festes de Sant Llorenç sense córrer el pollastre?

Per la Mare de Déu, els Primers

Jocs Populars, evidentment no es va entendre la filosofia i objectius d'aquests: possibilitar als infants el descobriment dels jocs que antigament jugaven els seus pares i padrins; i fer recordar a aquests darrers els seus anys d'infantesa.

Efectivament, aquí no es demostra, ni és necessària gens d'imaginació, però sí podem assegurar que darrera tot això hi ha hores de feina, de recerca, de preparació i d'il·lusió totalment gratuïta. Una altra vegada els infants ho saberen agrair participant com mai, això no té preu, però sí molt de valor per noltros. Esperem que no siguin els darrers!

Potser se'ns tracti de tradicionals, però, per què hem d'oblidar les nostres arrels i tradicions?

An en **Rafel Duran**, poques coses a dir, (això ja dura massa). Referent als plats dolços, et podem assegurar que no feia ni cinc minuts que s'havia acabat, i ja malafem la idea del concurs, no et pots imaginar els problemes que hi va haver a l'hora dels premis. Se'ns llevaren les ganes de fer-ne un altre, pels problemes que representen i per la raó que tu mateix apuntes.

Respecte al tema de les **Olimpíades**, tal vegada no seria mala idea, a la teva estimada Barcelona no li ha anat gens malament, ans el contrari.

Quant als foners, ja reconeguérem el desencert general, i pel cost no et preocupis, l'Ajuntament "només" va posar tres copes i les medalles, ben pensat tampoc no és tant.

Amb aquest escrit volem obrir les portes del diàleg constructiu, per tal d'anar millorant el **nostre estimat poble de Sant Llorenç**.

Esperam que, aquest pic, se'ns entengui!

Pep Galmés, Joan Fullana, Pere Santandreu, Antònia Veny, Rafel Febrer, Aina E. Servera, Catalina Santandreu, Rafel Umbert, Antònia Santandreu i la majoria dels socis de Lleure a lloure.

Rum-rum d'un poble tranquil

El que està més de moda i del que la gent en parla més són les famoses *boletes* del cadastre. Jo no sé què trobau voltros, però a mi em sembla que està molt bé, perquè hem passat de tenir un poble que valia 9.000 milions de pessetes a tenir un Sant Llorenç que a partir de 1994 valdrà 68.000 milions, on és la crisi?

Si vos passejau pel poble podreu veure que han asfaltat uns quants carrers. No vull pensar malament, però el fet de que el batle i el sergent visquin a aquests carrers, no deu tenir res a veure?

Hem d'estirar una orella al nostre sergent, ja que fa dos diumenges que quan el rector reparteix les neules per combregar, ell xerra pels altaveus anunciant la venda de bunyols.

Perquè no tot siguin cops baixos, hem de felicitar al Cardassar, que pareix que ha sabut superar la petita crisi que travessava.

M'han dit que els joves de Lleure a lloure estan tots enprenyats amb *el Borino*. Els he de dir que no vàrem dir cap mentida, i per si fos poc, dia 15 d'octubre, quasi dos mesos després de la cursa de *mountain* encara hi ha plàstics d'una entitat de crèdit, que fa força mal aspecte dins la muntanya. Ah!, i que no et pensis que siguin el *Rey del Mambo*, que aquest títol el té n'Antonio Banderas.

Una darrera, el bar *El Pibe* ha organitzat un concurs de dards. Si algú vol apuntar-s'hi la inscripció està oberta. Un secret: el batle hi està apuntat.

El Borino

4 sonets de Louise Labé

Traduïts per **Jaume Galmés**

III

Oh llargs desigs, oh, esperances vanes,
 Tristos sospirs, llàgrimes avesades
 A mantes riuades en mi engendrades,
 Els meus dos ulls en són deus i fontanes:
 Oh cueltats, dureses inhumanes,
 De les clarors celests pies mirades:
 Del cor transit, passions recordades,
 Augmentar voleu mes penes insanes?
 Que encara Amor m'assatgi la sageta,
 Que novell focs em llanci i novells dards:
 Que es despiti, i que fer pitjor podria:
 Car em sent colpida per totes parts,
 Que si m'entràs una nova peneta,
 Empitjorar-me més ja no sabia.

IV

D'ençà que Amor cruel enverinà
 De primer amb el seu foc la meva sina,
 Sempre ardia de sa furor divina,
 Que ni un sol jorn mon cor abandonà.
 Qualque turment, que bastants me'n dóna,
 Qualque amenaça i pròxima ruïna:
 Qualque pensament de mort que tot fina,
 De res mon cor ardent no s'eixordà.
 Com més amor ens ve fort a envair,
 Més ens fa nostres forces recollir,
 I sempre fresc en sos combats fa ésser:
 Però en res no vol afavorir hom,
 Aquell que déus menysprea tant com l'hom:
 Mes per més fort contra els furs aparèixer.

V

Clara Venus, que vas errant pels Cels,
 Sent la meva veu que en planys cantarà,
 Tant com ta faç dalt del Cel lluirà,
 La seva llarga pena i els recels.
 Mon ull vetlant s'entendrà més bé,
 I molts de plors veient-te et llançarà.
 Més bé el meu llit moll de plants banyarà,
 Dels seus fatics veient aquests ulls teus.
 Doncs de l'home és el cansat esperit
 Del repòs i del son amorosit.
 Tant com el Sol lluu jo toler mon mal:
 I quan estic quasi tota aixafada,
 I que m'he ajegut al meu llit cansada,
 Tota la nit em cal cridar el meu mal.

VII

Hom veu morir tota cosa animada,
 Com que del cos l'ànima subtil part':
 Jo som el cos i tu la millor part:
 On ets ara, oh ànima aimada?
 No em deixeu per tant de temps desmaiada,
 Per salvar-me després vindreu molt tard.
 Las, no posis ton cos en eix atzar.
 Torna-li sa part i mitja estimada.
 Fes, Amic, que no sigui perillosa
 Però, aquesta retroballa amorosa,
 Acompanyant-la no amb severitat,
 Tampoc rigor: sinó amb gràcia amigable,
 Que dolçament em torna sa beutat,
 Un temps cruel, actualment favorable.

Meteorologia

Fins an es 30 de setembre d'enguany només havien plogut 262 litres per cada metre quadrat; i l'any passat, durant es mateix temps, encara havia estat pitjor perquè tan sols n'havíem arreplegats 248. Per arribar a un total de 700, que seria lo més just, faran falta una partida de ruixats ben vitencs, i ara per ara sembla que no va d'aigua; però, de més verdes n'han madurades i es coratge es lo darrer que s'ha de perdre!

Creis-me, que entre s'orenga que hi ha pre devers s'A-juntament per deixar-mos enxufar s'aigua neta d'es poble i lo poc que plou, una persona no fa més que girar ets ulls cap an el cel per veure si durfem sa sort que d'aquest tro en plugués!

Xesc Umbert

Il.lusió

La Gran Enciclopèdia Catalana defineix *Il.lusió* com : *Alegria, entusiasme, que hom experimenta amb l'esperança o la realització d'alguna cosa agradable*. Doncs bé, la comunitat cristiana de Sant Llorenç ha començat ja una nova etapa, un *nou curs*. Un curs carregat d'il.lusions. Il.lusionada en què el treball que està programat doni els fruits esperats i, sobretot, esperànada en què entre tots ho fem realitat.

La nostra parròquia, que formam tots i cada un dels batiats, espera entusiasmada que durant aquest any es desenvolupin una sèrie d'esdeveniments i d'activitats que omplin de goig el nostre poble i el facin créixer en humanitat i en l'amor fratern que ha de caracteritzar els cristians, reflex d'Aquell Amor més gran que és Déu.

I amb alegria comencarem un grapat de joves el nostre curs. I ho férem a Lluc, a la Vetlla Juvenil que s'hi realitza cada any a principis d'octubre. El dia 3 d'aquest mes ens trobarem amb moltíssims joves de tots els indrets de Mallorca que compartim un mateix ideal: *Viure l'estil del Déu Amor*. Això pot parèixer utòpic, però nosaltres comprovarem que toca de peus a terra.

Amb moltíssima d'il.lusió es prepara, es pensa, s'està ja treballant... en una obra, i mai més ben dit, que ajudarà molt a la tasca catequètica de la parròquia i a la vida festiva del nostre poble. Després dels bons resultats que s'han pogut apreciar en l'esforç de restauració i acondicionament de la nostra església, i vist l'aire de satisfacció que es respira arreu, la junta d'obres del consell parroquial enves-

teix, juntament amb la col.laboració de tothom, la reforma de l'Escola Nova. És, sens dubte, una necessitat urgent. Tots fruïrem dels resultats, ja que la gran majoria dels llorencins la utilitzam alguna vegada.

També pels al.lots i al.lotes ha començat un camí, un procés que intenta aprofundir en la fe i en l'experiència de Jesús i pretén, senzillament, que ens asseguem una estona per parlar i reflexionar sobre els temes profunds que afecten l'home i la seva relació amb Déu-Pare. I això combinant moments de diversió i alegria amb altres de seriós treball per tal d'assolir la maduresa cristiana. I aquest camí arribarà a un punt important en el sagrament de la Confirmació i continuarà dins l'àmbit que cada un escollesqui.

Els infants-adolescents també tenen marcat el seu itinerari: reprendre la Catequesi de Segona Etapa. Juntament amb ells ens divertirem jugant i aprenent com és l'estil de vida del cristià mitjançant el coneixement de la Bona Nova.

No podem deixar de banda l'esperança i l'esforç que el Grup d'Acció Social vol dur endavant. Amb il.lusió volem aportar el nostre petit gra d'arena perquè aquells que viuen més malament que nosaltres se sentin acompanyats i recolzats pel calor humà que tots necessitam i que sempre els solem negar. Amb il.lusió intentam que això no sigui només tenir la cons-

ciència neta, sinó que desitjam transformar la nostra realitat fent-la més humana.

Vet-aquí un bon ventall de possibilitats de participació. Possibilitats que, a la vegada, són necessitat de col.laboració de tots, perquè la comunitat funcioni millor. Aquesta participació no és qualque cosa separada de la nostra vida normal, sinó que ha de ser part de la vida mateixa, i està en funció de compartir allò més preciós que tenim els cristians, que és la fe, i fins i tot la pròpia vida. Està en funció de l'Anunci, no de nosaltres mateixos, sinó de l'estil de vida de Jesús, el Ressuscitat.

Aquesta participació ens llança a la Celebració, on ens alimentam de la taula de la Paraula i de la taula del Pa, i posam la nostra vida als peus del Senyor que viu entre nosaltres, i així ens torna llançar a la vida. Cadascú sap en consciència quin temps i quins esforços hi pot dedicar.

La comunitat necessita gent que participi, a mesura de les seves possibilitats, comptant sempre amb la seva realitat i les seves flaqueces. Intentem, doncs, que aquest nou període es vegi il.luminat amb el nostre testimoni del Déu-Amor perquè la il.lusió que hi hem posat no es convertesqui en aquesta altra definició : *Esperança sense fonament real*.

Josep Cerdà Tomàs

CIAL.

PUIG C.B.

—INSTAL·LACIONS SANITÀRIES—

C/. NOU, 37 - Tel. 83 82 99 SANT LLORENÇ

Julián Velasco

També relacionat molt directament amb el món del futbol, aquest mes entrevistam en Julián Velasco Lozano de Sosa, un llorençí d'adopció que es dedica a l'arbitratge, i que enguany ha pujat a 3ª divisió.

Qui és en Julián Velasco?

Vaig néixer a Acedera, Badajoz, dia 9 de gener de 1965, però a s'edat de dos anys es meus pares se mudaren a Son Servera i hi he viscut fins an es vint-i-quatre, que em vaig casar amb na Francesca Puigròs i vaig venir a viure a Sant Llorenç.

Com va ser que t'aficionares a s'arbitratge?

Fa molta estona, a s'escola ja m'agradava més arbitrar que jugar. Així i tot, emperò, vaig jugar amb el Serve-reuse fins a sa categoria de *cadets*. Llavonses, per mor d'una lesió an es genolls, vaig deixar es futbol amb s'idea de fer es cursets i obtenir sa titulació d'àrbitre.

Tenc entès que després d'una primera etapa deixares d'arbitrar durant uns anys, i més tard t'hi tornares posar més seriosament. De llavonses ençà has anat pujant cada any de categoria. Quan acabarà aquesta ratxa d'ascensos?

Suposant que enguany, en es juny, també pujàs, me podria estabilitzar durant nou temporades, que és es plaç legal màxim per poder ascendir a 2ª divisió-A. Però, tocant amb sos peus enterra, tot passa per fer una bona temporada i, si vaig a Madrid, donar sa talla i superar ses proves.

Cres que ets àrbitres sou tan dolents com diu es públic?

No, ni molt manco. Es gran problema d'es futbol és es gran desconeixe-

ment que té d'es reglament sa gent que envolta es món d'es futbol.

Creus que quan sou un poc casolans sempre vos consideren bons?

Sí, per desgràcia un àrbitre casolà sempre és bo. Si pita lo que ell veu s'equip local el considera dolent, i si perd no en parlem!

Quins partits són es que t'agrada més arbitrar, ses rivalitats comarcals o es primers classificats?

Per a mi qualsevol partit se mereix es màxim de preparació i atenció.

Per mantenir una bona forma física se necessita molt d'entrenament. Quin és es teu programa semanal?

Es dilluns, estiraments i massatges; es dimarts, descans; es dimecres i es dijous, sessió normal d'entrenament; es divendres, estiraments musculars.

A tots es col·lectius humans sempre hi ha dues o més tendències i en es vostro col·legi pareix que passa lo mateix. A quina tendència dónes es

teu suport?

Es meu suport personal és p'es president mentres seguesqui amb sa mateixa línia de feina. Per noltros és molt seriosa i justa.

Actualment es col·legi balear no té ningú a 1ª divisió. A què creus que és degut? Hi ha col·legiats amb possibilitats de pujar?

Bàsicament es degut a sa mala planificació que s'havia fet fins ara en so tema d'ets ascensos. En aquests moments n'Alemany Ramis és s'únic que podria pujar a segona-A, però per motius d'edat només li queda una temporada per aconseguir-ho.

Res més, idè. Moltes gràcies p'es temps que mos has dedicat i que hi hagi sort perquè prest puguem veure un paísà nostro arbitrant ses categories superiors.

Guillem Soler

Viatges Ultramillor

Agència de viatges del grup A, títol 999

Carrer del Sol, 19
Tel. 585720

Cala Millor (Mallorca)

A prop de tots

L'oferta educativa de l'Ajuntament de Sant Llorenç

Per tercer any consecutiu, l'Ajuntament de Sant Llorenç de Cardassar ha publicat el llibret *A prop de tots*. Com cada any, aquesta publicació inclou la proposta d'activitats que s'ofereixen des de l'Àrea Socioeducativa i Cultural.

En el llibre trobareu tots els cursos que s'impartiran en els centres d'adults de Sant Llorenç, Son Carrió i Sa Coma. L'oferta de formació d'adults abarca cursos de formació ocupacional, oci i temps lliure i formació acadèmica. Entre d'altres, podeu aprendre informàtica (programa Windows i Contaplus), recepció, regiduria de pisos, anglès turístic, alemany turístic, català, gestió d'empreses, gimnàstica de manteniment, punt mallorquí, ceràmica, paret seca, restauració de mobles, etc.

L'Ajuntament pretén donar cada dia més oportunitats a la gent del nostre terme, perquè puguin aprendre i actualitzar els seus coneixements professionals per a millorar en el seu treball. Per això aquest any s'han organitzat cursos destinats al sector de l'hoste-

leria, i és el primer any que es farà el de gestió d'empreses, destinats als empresaris.

Aquest any se celebrarà també el desè aniversari des de la creació del Servei Municipal d'Orientació Educativa; per aquest motiu hi ha previst realitzar un col·loqui sobre *Educació i Municipis*, en el qual hi participaran polítics, tècnics municipals i pares-mares. En el llibre es detallen totes les activitats que s'ofereixen des d'aquest servei, en el qual hi treballen dues psicòlogues. Per tal de millorar la qualitat de l'ensenyament s'ofereixen a les escoles una sèrie d'activitats com: programes d'atenció i prevenció psicopedagògica, facilitació de programes d'aula i material didàctic, servei de logopèdia, tècniques d'estudi adaptades al coneixement del municipi i la comarca, informació/orientació professional i d'estudis, programes d'educació per a la salut, etc.

Un dels objectius prioritaris del Servei és que els nins i nines del terme coneguin el seu entorn, el seu municipi, la seva comarca; per això s'han elaborat programes específics amb material per als alumnes i guies per als professors. Aquest curs, amb la col·laboració de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports s'ha publicat *El turisme en el terme municipal*, que de manera experimental s'aplicava ja fa dos anys en els nostres centres. La finalitat del programa és ajudar als nins/es a conèixer i descobrir la importància del turisme i la indústria hotelera en el nostre terme.

Dins l'àmbit de l'esport hi trobareu totes les activitats que en horari extraescolar poden practicar els infants i joves: jocs esportius, bàsquet, atletisme, voleibol, etc.

També els joves compten amb activitats per ells/es; el Servei d'infor-

mació juvenil i la recentment creada associació juvenil *Lleure a lloure* informen en el llibre dels horaris i altres activitats d'interès.

El departament de Serveis Socials informa dels programes que es duran a terme: prevenció i atenció a les toxicomanies, i atenció domiciliària; en aquest darrer hi fan feina una treballadora familiar i auxiliars de la llar. El creixement d'aquest servei és de ressaltar, ja que ha passat en quatre anys a atendre de 6 a 30 persones.

A prop de tots és, en definitiva, el recull de l'oferta dels departaments municipals de cultura, serveis socials, educació i esports, on, a més de les activitats programades hi podeu trobar els horaris d'atenció al públic, els telèfons i adreces i un annex estadístic amb les dades de participació de la gent en els programes de l'any passat.

Esperam que l'oferta d'aquest nou curs sia prou engrescadora com perquè tengueu ganes de participar-hi.

Maria Bel Sancho

**A
PROP
DE TOTS**

**FORMACIÓ
INFORMACIÓ
ATENCIÓ
PARTICIPACIÓ
93/94**

**"LA BALEAR"
és en part nostra
i pateix a Cuba**

- ❑ L'hospital infantil "LA BALEAR" fou fundat per mallorquins l'any 1927 a l'Havana, Cuba.
- ❑ Avui necessiten medicines perquè no sofreixin dolor mils de nins.
- ❑ Anau a la farmàcia de més a prop i hi veureu exposada la llista de medicaments específics que necessiten per salvar-se.

NO HO DEIXEU PER A MÉS TARD !!

Creu Roja Espanyola

Crònica informal

La meua dona, que podrà tenir molts de defectes però ningú no gosarà mai retreure-li que no miri per la casa, quan el guàrdia municipal em va dur la convocatòria del ple ordinari d'aquest mes, em va dir: "Trob que vos podrien donar sopar es de s'Ajuntament, per quatre rates que hi anau!" I, ben mirat, tampoc no seria res de l'altre món, i per ventura ajudaria a que compareixés més gent a informar-se dels assumptes del municipi. Fins i tot, per poc que ens posàssim d'acord, un podria dur la llangonissa, l'altre el pa, l'altre el vi... i així tots, públic inclòs, podríem convertir els plenaris en diades de pau i germanor que qui sap si obririen els ulls als més renecs i els mostrarien el bon camí de l'amor al propi poble.

-Sé cert que al cap d'un parell de mesos qualche regidor que no anomèn sempre soparia de gorra, amb l'excusa que no hi havia pensat, i els dels públic hauríeu de bestreure un dia sí i l'altre també.

-Saps que et dic, idò? Que cadascú sopi a caseva i els cans a ca'n Coll, que si la meua dona ha de començar a fer coques a l'instant m'haurà cantat les quaranta. Vols que et conti el que tractaren?

-I conta.

-Resulta que els de l'equip de govern han pensat muntar un servei de menjador social a domicili, a fi que les vint persones més necessitades del terme puguin rebre una menjada al dia sense moure's de caseva. El pressupost per enguany seria de 3.240.000 ptes. i sol.licitarien una subvenció de 900.000 ptes. a la Conselleria de Sanitat per ajudar a la despesa. En Bar-

tomeu Pont fou el qui primer agafà la paraula per manifestar que no recolzaria la proposta, ja que, essent batle, els seus -supòs que es referia a Bartomeu Mestre- no li feren costat quan va voler fer un menjador. *A més -digué-, consider que amb aquest tema volen fer un gol an es batle.*

Na Jerònia, agafant torn, recordà que s'hauria de comprar un cotxe, que les menjades serien de dilluns a divendres, que es tenia previst que fossin les monges de Son Carrió les que fessin el dinar i que als usuaris els costaria 300 ptes. la menjada. Per tot això demanà que es fes un altre tipus de plantejament i que, de moment, es deixàs el tema damunt la taula.

N'Antoni Sansó considerà que no s'havia de començar la casa per la teulada, i que primer convenia saber cert quants de necessitats hi havia. En Mateu Puiggròs li respongué que podria ser ben bé que no n'hi hagués per qui en demanàs. Al final, com que la majoria de l'oposició no ho veia gaire clar, ho deixaren damunt la taula.

-I a què es devia referir en Tomeu Carbó, amb lo del gol?

-No ho sé, però si les monges ja són velles i havien de llogar una dona, de quin poble seria i qui la triaria? A quines botigues comprarien els queviures? Qui menaria el cotxe?

-Val, entesos.

-El batle, en un to lleugerament mitíner, va obrir un nou punt dient que, a la fi!, la banda llorencina de Cala Millor comptava amb una entrada de prestigi, amb arbres, faroles i rotondes. Però com que els dobbers per arreglar el Carreró -que supòs que deu ésser la prestigiosa (!?) entrada a què es referia el batle- no han bastat ni aprop fer-s'hi, haurien de mester la misèria de 42.000.000 per poder pagar en Melcion Mascaró, i, en vista que van més pelats que un jonc, proposaren sol.licitar un préstec a la Ban-

ca March. En aquest punt hem d'esmentar que per la rotonda, bastant petita i consistent en una vorereta de pedra i una grapat de camionades de terra, ens han fet pagar quatre milions i mig de pessetes.

-Sagrades!

-El punt fou aprovat, gairebé sense discussió, amb els vots de l'equip de govern i el de n'Antoni Sansó, ja que el PSOE va votar en contra i el PP i els d'UM que estan a l'oposició es van abstenir.

A continuació, deu reals del mateix en el que respecta a l'embelliment de S'Illot, ja que els comptes no han sortit i falten prop de 29 milions per acabar de pagar en Melcion Mascaró. En aquest cas, emperò, no comptaren amb el vot de n'Antoni Sansó, qui va donar una passada als hotelers de la zona dient que si volien embellir S'Illot no només eren les institucions públiques les que hi havien d'invertir, sinó també la iniciativa privada. Allà, a diferència de Cala Millor, els hotelers sempre es queixen de ser el germà pobre del terme, però ells no gasten ni un duro per arreglar els seus hotels, i això és una grosseria. Digué que no votaria en contra per respecte als comerciants, però que tampoc no comptarien amb el seu vot.

En Mateu Domenge considerà que abans de pagar res havien d'arreglar tot el que estava mal acabat, i na Jerònia, una mica empipada, va retreure que a totes les obres que fa l'Ajuntament els extrems són desproporcionats, i que sempre duen les coses al plenari quan ja estan fetes perquè els de l'oposició diguin *amèn*.

Posat el tema a votació va resultar el que s'esperava: cinc vots a favor, cinc en contra i una abstenció, per la qual cosa la proposta fou denegada perquè necessitava majoria simple.

-Vols dir que els de S'Illot troben que són el germà pobre del terme?

-Això digueren.

-Ja voldria jo per Sant Llorenç tenir un passeig com el seu, l'aigua neta canalitzada i bancs vora zones verdes.

-Cuentan de un sabio que un dia...

-La gent només se'n tem de lo seu.

-I per fer els deu reals justs, resulta que per acabar la canalització de les aigües a Sant Llorenç també han sortit 41 milions d'extres que no en feien comptes.

-A un anegat, da-li aigua!

-Sí, perquè sembla que ara les bombes que han comprat no passen pels forats que feren, i havien pensat comprar-ne unes altres de noves.

-Tu que em prens el pèl, o què?

-No, no vaig de berbes, encara que pareixi mentida això és el que digueren, si no ho vaig entendre malament.

-En nom del Pare, i del Fill i de l'Esperit Sant!

-Amèn! En Mateu Domenge digué que ells no aprovarien això, i que volien repassar fil per randa les factures abans d'acceptar-ho. N'Antoni Sansó, fent la mitja, es demanà a veure si en lloc de canviar les tuberies -com han fet-, les bombes -com volen fer- i el sistema d'asfaltat dels carrers, per ventura convendria més canviar de tècnic! En Bartomeu Mestre, que quant té la boca tancada està molt més guapo, va amenaçar l'oposició dient que si no aprovaven el tema seria difícil que s'asfaltassin els carrers que faltaven i que es fes el transformador per a les netes.

-En unes altres paraules, o fan el que diu l'equip de govern, o els de l'oposició seran els responsables del retràs de les aigües. I no li ompliren la cara de dits?

-No. Va dur sort.

-Ha hagut de mester cinc anys per sebre si l'aigua és bona i no li han bastat per construir el transformador, i encara té la santa barra de donar la culpa del retràs a l'oposició! Ja tens raó, ja, que va dur sort.

-Però no els va fer amollar el mac, perquè, veient-se una altra ruixada, deixaren el punt damunt la taula i crec

que sols no va passar a votació.

Tot seguit el PSOE va presentar una moció d'urgència sobre la cessió del 15% de l'IRPF a les autonomies, talment com ho havia fet el PSM a l'anterior plenari però amb unes petites modificacions, i que estava basada en un projecte aprovat al Parlament de Madrid l'any 1992. Aquesta vegada, emperò, la proposta fou rebutjada, ja que només na Jerònia va votar a favor, els de l'equip de govern i n'Antoni Sansó votaren en contra i la resta es va abstenir.

Per començar els precís i preguntes n'Antoni Sansó va demanar a veure com estava el polisportiu escolar, lo de la piscina municipal i el camp de futbol del Badia. El batle li va respondre, a la primera pregunta, que no sabia si els dobbers arribarien o no; a la

segona, que a l'instant sabríem si la podríem començar; i a la tercera que li pareixia que estava com sempre.

-O sigui, ni puta idea.

-Ni puta idea.

-Ara anam.

Na Jerònia demanà a veure què cobrava el recaptador antic per la feina que estava fent, i quin horari tenia. Li contestaren que 900.000 per tres dies a la setmana, de 10 a 14, i durant una període de sis mesos.

-Espera, treuré la calculadora. Quatre hores per tres dies i per vint-i-sis setmanes són 312 hores; 900.000 ptes. dividit entre 312 són 2.885 ptes/hora. No està malament, jo també la faria, aquesta feina.

-I si cercàvem un poc p'entura en trobaríem qualcun altre.

Josep Cortès

Estimem la natura

De bell antuvi m'ha sobtat. Però una bona estona m'ha fet reflexionar i crec que substancialment, perquè m'ha fet pensar en l'encert que van tenir els habitants de la població mallorquina de sant Llorenç des Cardassar. Com que manta vegada ens influeixen certs hàbits als que estem aventsats, és el motiu que m'havia de sobtar aquesta reivindicació del card i estimar-lo com una flor que ens brinda la Natura. Aquesta ens ofereix coses que aparentment semblen repelents o bé ens les hi fan veure.

El card d'ase, que és el més bonic de tota la família -del que ara fem referència- encara m'ha fet estimar-lo més, en la meua reflexió, que el lli, doncs aquest, segons expressió escrita en un sonet del gran Shakespeare "*fa més pudor quan es podreix que la mala herba*". I encara, reflexionant d'una altra fàula, quan hom comenta un fet averrant o bé un crim, es titlla el culpable de tenir l'ànima de hiena pel que ha realitzat. I ja hem pensat que a-

quest animal, també de la creació, no és tal com se'l titlla? Doncs la hiena és dels animals que amb més estima vetlla la seva cria. Que és carronyera? També ho és el voltor de carronyer. Si una neteja la plana de cadàvers putrefactes l'altre també ho fa a la muntanya... No cal pas comentari.

Hauríem de reflexionar, molt abans d'emetre qualificatius, que hi ha vegades que cerquem defectes en comptes de trobar-hi alligonaments. Si ho féssim així ens acostumaríem a menysprear la maldiença; seríem més humans, més solidaris entre nosaltres.

La reflexió ens ajuda a no deixar-nos portar pel primer impuls. Possiblement el rei Salomó, si ho hagués fet així, no hauria passat a la història per la seva cèlebre sentència.

Jo crec que anomenar-lo d'ase va ser molt encertat. No vull pensar per menysprear-lo, no. El premi Nobel, Juan Ramón Jiménez (1881-1958), va escriure "*Platero y yo*", que s'ha immortalitzat. El gran poeta no s'ha penedit mai d'aquesta obra. Honora autor i protagonista. També s'ha immortalitzat.

(Continua a la pàg. 5)

La Prensa Forana va estar present a les Trobades Empressarials en alta mar

El passat divendres dia 8 d'octubre, va tenir lloc l'encontre de 200 empresaris illencs i estrangers en una jornada a alta mar organitzada per *Sa Nostra*, Caixa de Balears, Foment Industrial de Balears i Conselleria de Comerç i Indústria del Govern Balear. L'interessant diada es desenvolupà dins el vaixell, cedit per la Compañía Trasmediterranea, *Ciudad de Salamanca* que, malgrat el mal temps i els molts marejos de quasi tots els qui hi viatjàvem, ens va portar fins a l'illa de Cabrera, lloc on se'ns va servir un exquisit dinar.

A l'esdeveniment hi eren presents tots els mitjans de comunicació de les illes i d'altres estrangers. La Prensa Forana fou també convidada a aquesta diada a alta mar i estigué representada per Jaume Casanovas, del setmanari *Veu de Sóller*.

L'esmentat encontre fou qualificat pels presents com "molt interessant", ja que se'n pogueren extreure importants conclusions i, sobretot, compromisos per part de les instàncies polítiques com, per exemple, l'afirmació del Conseller de Comerç i Indústria, Cristòfol Triay, qui va anunciar que la seva Conselleria s'ha proposat reforçar i revitalitzar la indústria empresarial de les Balears.

Per la seva banda el Foment Industrial va anticipar que convidarà 25.000 empresaris de 30 països a través de la C.E. perquè participin a la Fira de Negocis que tindrà lloc el proper any. Aquesta Fira, anomenada "Europalliances", donarà la possibilitat de posar en contacte empresaris de distints

països i donar-los la possibilitat d'establir negocis plegats, tant amb temes d'exportació com d'importació.

Miriam Izquierdo, representant de la Comissió Europea General XXIII, es mostrà totalment a favor de les petites i mitjanes empreses, ja que elles són el 60 per cent del producte interior brut de la C.E. i representen una majoria molt important del percentatge dels llocs de feina dins Europa. Miriam Izquierdo donà complida informació referent als projectes de futur de la Comissió General XXIII, que comportaran importants actuacions a totes les illes que pertanyen a països de la C.E.

Joan Forcades, president de *Sa Nostra*, va lloar la importància d'aquest encontre entre empresaris, ja que aquestes accions són les que faran que dins el proper any 1994 poguem gaudir de noves esperances de futur que ajudaran dur a bon port les aspiracions dels empresaris de tot arreu, i el que és més important, la creació de riquesa i llocs de feina.

Alexandre Forcades, ex-Conseller

d'Economia i Hisenda, va apuntar, a una molt interessant i ben documentada intervenció, que es força necessari dirigir el futur de les Balears cap a la creació d'un Parc Telemàtic que convertirà les illes en un lloc privilegiat d'entre tota Europa.

Prensa Forana

* Si disfrutau gratant dins les ferides dels altres,

* Si no us fan llàstima els qui pateixen i volen fer pública la seva desgràcia,

* Si us agrada que les parelles famoses es treguin públicament els patacs bruts...

No ho dubteu, consumiu

reality shows

En trobareu a gairebé totes les cadenes de televisió

Per ses festes de Sant Llorenç, com és sabut, en haver acabat ses carreres de *mini-motos* ets al.lots que volgueren pagar 500 ptes. pogueren fer una volteta p'es circuit que recorria diversos carrers d'es poble, i un d'ells, dissortadament, va caure i el varen haver de dur a sa clínica Rotger.

I com que pareix esser que s'assegurança només cobria durant es transcurs de sa carrera, s'esmentada clínica ha presentat una factueta de 102.000 ptes. an es nostre Ajuntament, com a responsable final de s'organització d'es *rally*, ja que està provat que no va impedir que uns afeccionats menors d'edat conduïssin uns vehicles motoritzats p'es poble sense prendre ses mesures corresponents.

Ja tenim una altra partida per afegir an es capítol de *despeses festeres*.

No sé si voltros pensareu lo mateix, però jo trob que an es membres d'es Partit Popular i es d'Unió Mallorquina que estan a s'oposició tant els és repicar com tocar de mort, si és ver lo que m'han contat. Si no ho és, deman disculpes.

Dia 22 de febrer presentaren un manifest a s'Ajuntament sol.licitant sa municipalització d'es Servei d'Abastament d'Aigua Potable, manifest que anava recolzat per 634 signatures d'altres tants llorencins que opinaven igual que ells; dia 14 d'octubre, en canvi, a sa reunió que feren amb sa resta de partits, es mostraren partidaris de donar sa concessió a una empresa privada.

Si això no és confondre es personal haurem de cercar una altra definició més concordant amb sos motius reals d'es canvi de parer.

Es es ple de s'altre dia un membre de s'oposició va retreure an es batle que no haguessin llevat s'asfalt vell abans de posar-hi es nou, ja que hi ha llocs on ets empedrats ja estan pardavall es carrer i s'aigua, naturalment, entra a ses cases.

I sa nostra primera autoritat, mirant d'estalviar -tocau fusta perquè fos aquest es motiu real- unes pessetes a ses arques municipals, va passar sa pilota an ets usuaris dient: "*Que alcin ets empedrats i es portals!*".

I això estaria molt bé si no fos perquè an es seu carrer sí que han llevat s'asfalt vell abans d'asfaltar. Se veu que es nostre batle considera que sa caritat ben entesa comença per ell mateix.

Es llorencins amants de sa tranquil.litat nocturna estan més d'enhorabona que es qui volen conservar sa tradició d'es cant coral, sobretot si viuen per devers es Puig.

Dic això perquè es dissabte de ses Verges, a les onze de sa nit -una hora, a dir ver, no massa intempestiva-, es batle i es sergent enviaren a jeure una quadrilla d'al.lots que cantava serenates a ses nines per devers *El Pibe*. Ses nostres autoritats trobaven que ja estava bé de fer renou, que sa gent necessitava dormir.

Es una llàstima que aquest interès per sa tranquil.litat no els sobrengui quan *Sa Verga* escup decibelis a rompre p'es carrer Major i a hores molt més avançades.

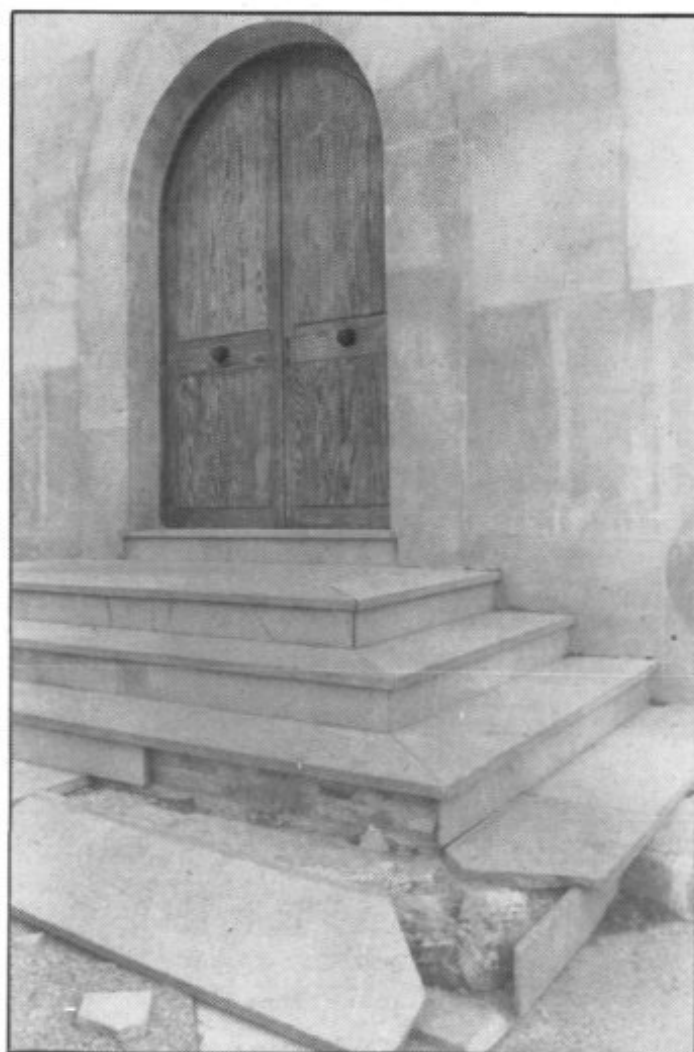
S'Ajuntament de Montuïri, aprofitant que han de canalitzar ses aigües, ha firmat un conveni amb GESA -i fa comptes firmar-ne un altre amb Telefónica- per enterrar tots es cables que actualment travessen es carrers d'es poble.

Se veu que maldament tenguin un pressupost infinitament inferior an es nostre, això no és obstacle perquè es polítics procurin millorar s'estètica d'es municipi.

Així mateix duim mala sort, es llorencins, no ho trobau?

A voltros vos pareix que arribarà es dia que arreglin sa plaça Nova? Si hi hagués un poc més d'interès, no podrien donar una sempenteta per fer-los fer més via? O retrassen sa solució per poder-hi treure dues pessetes més de ganància? Es jutjats, o es propietaris, o s'Ajuntament, o ses companyies d'assegurances, o..., no podrien fer un esforç per acabar d'una vegada amb aquesta vergonya?

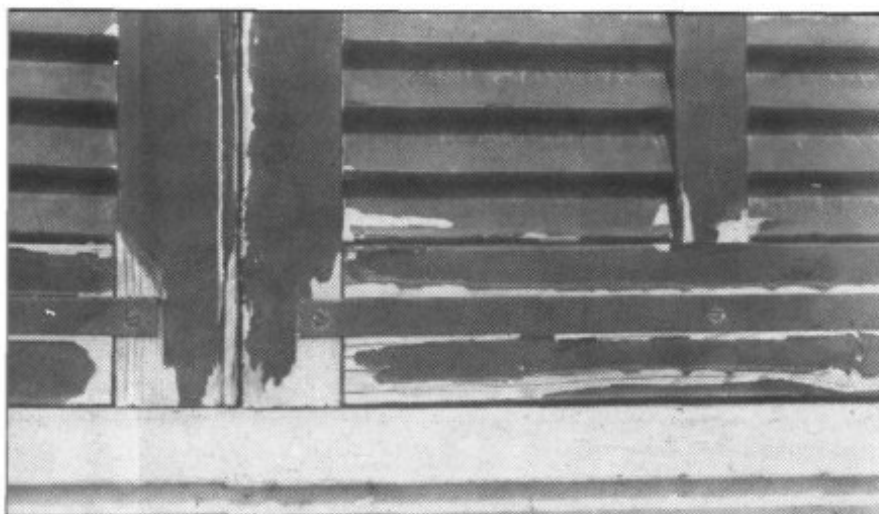
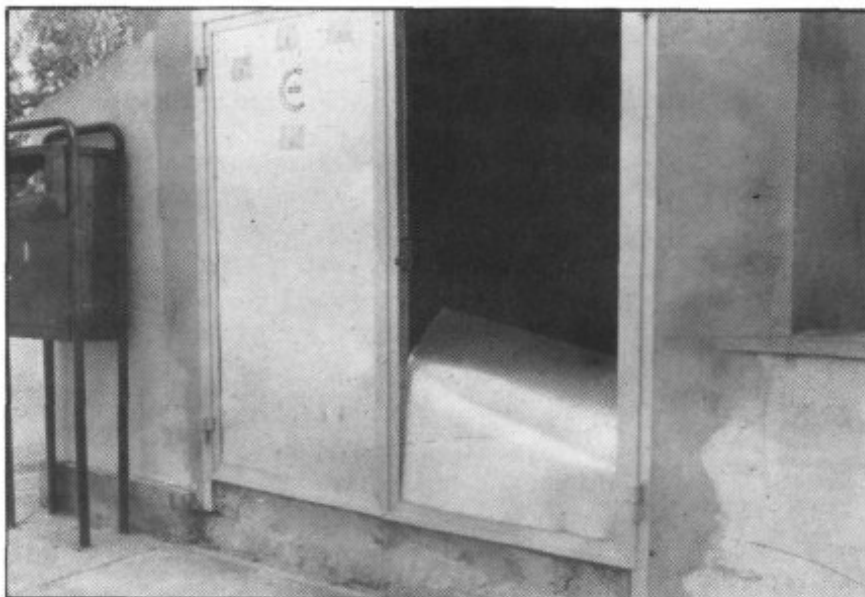

La unitat sanitària

Iniciam aquest mes una nova secció amb fotografies de racons de la nostra vila, a fi que els llorencins que no es mouen gaire del seu barri puguin comprovar l'estat de conservació de les instal·lacions municipals.

A l'altra pàgina, una vista general de la part posterior de la unitat sanitària, que es va inaugurar fa cinc anys, amb el trespòl completament espanyat i les faroles llevades per por que no caiguin damunt qualcú; el que queda de les escalonades de pedra picada, amb les portes de nord sense untar d'ençà que les posaren; un crivell que travessa tot

l'edifici i que no dona gens ni mica de tranquil·litat als usuaris del servei mèdic.

En aquesta pàgina, la caseta dels comptadors, situada a l'esquerra de l'esplanada principal, amb la porta doblegada; un detall de les persianes -també de nord- que tampoc no han estat repintades pus; una vista del pou Vell, el pou més emblemàtic del poble, amb les pedres de l'abeurador arrabassades, el trespòl fet malbé i ferramella abandonada ran d'un arbre.

Hi podríem afegir més detalls de la part posterior del pou, amb les finestres tapiades, de la teulada, amb moltes teules rompudes, del taulell d'anuncis, de l'interior de l'edifi-

ci... però crec que amb les fotografies que presentam n'hi ha ben abastament per fer-se una idea de l'estat d'abandó en què es troba la unitat sanitària de Sant Llorenç.

Fixau-vos-hi bé, que els mesos vinents sortiran les de la plaça Nova, la placeta de ca na Pisca, la de davant Sa Central, la del carrer de Sant Llorenç, la dels morers, els empedrats del poble, les plaques dels carrers, el pont del futbol... i tots els racons del poble que fan llàstima perquè els responsables polítics passen olímpicament. Fixau-vos hi bé, i procurau recordar-vos de qui són els culpables quan vinguin a demanar-vos el vot per a les properes eleccions i us prometin solemnement que ells faran feina desinteressada per al poble.

Josep Cortès

Parlament efectuat per Gabriel Janer Manila a Llubí a començaments d'octubre, en la festa organitzada contra el trasbals de l'aigua de Sa Marineta, l'abocador de Son Nuviet i la urbanització de Cala Petita.

Amics i companys:

Tots els que anit som a Llubí, llubiners alguns, d'altres venguts de Vilafranca, de Petra, de Sineu, de Manacor, de Sencelles..., som gent del Pla, bona gent pagesa, disposada a no doblegar-se davant aquells que voldrien fer-ne del nostre paisatge el femer de l'illa i endur-se'n l'aigua -l'aigua transparent dels nostres pous de venacap a altres indrets on els és necessària per a l'especulació persistent a què han sotmès la terra -la terra viva dels sementers-, els pinars, les garrigues, les cales... Quina casta de societat és aquesta que no sap fer altra cosa més que vendre el propi país -alguns, els més radicals, potser en dirien la païssa pròpia- pam a pam a preu fet, abocada a l'especulació i al negoci brut? Volem que no s'enduguin l'aigua de Sa Marineta. Que no la s'enduguin. Que no ens la prenguin. Us enrecordau d'En Gostí Lladre, una vella rondalla que mossèn Alcover va sentir contar a l'amo Antoni Vicens Santandreu de Son Garbeta? Un dia, en Gostí, en advertir-lo sa mare que ja era ben hora de prendre un ofici, li va respondre que volia esser lladre:

"-Lladre vui esser, i lladre seré!

-Però, què vol dir lladre? -exclamà sa mare-

-Vol dir que ho vui esser, i foris.

-Però, qui ha vist mai esser lladre?

-Ningú hi ha qui no ho haja vist. Ja és més bo de fer veure lladres, que no veure'n: no hi ha altra cosa pel món. A on hi ha un altre ofici que tenga

més pressa? Sabeu que és de descansar!... ell només costa es prendre!

-Però los agafen i los posen dins sa presó!

-Només agafen es beneits, es qui roben poc! Robau molt, veureu com no vos aplegaran.

-Però -digué sa mare, finalment, desesperada- i no pories esser capellànet?"

A sa mare li va caure tan avall tot allò, que sentí les ales del cor que s'acopaven, i no pogué dir res pus, i va rompre en plors. Acudí a contar-ho a un cunyat seu i li digué que l'hi enviàs, per veure si el faria entrar "p'es cavat". L'oncle li preguntà quin ofici volia prendre i en Gostí es reafirmà amb la decisió d'esser lladre, perquè aquesta "és -diu- sa carrera més retent!"

Mossèn Alcover ens explica que l'oncle quan el va sentir "tenia unes ganes ferestes de rompre en galletes, batcollades i coces!". Probablement, les mateixes ganes que sentim la gent del Pla -galletes, batcollades i coces- en veure que se'n volen endur l'aigua de Sa Marineta, que volen fer un abocador de fems a son Nuviet, que volen urbanitzar Cala Petita. No ho oblideu: galletes, batcollades i coces. I si voleu que continuem en l'ús del lèxic de

mossèn Alcover, hauria de dir que ens peguen ganes de "repartir a l'uf nesples, serves, cireres, castanyes, cebes, matafolades, xisclets, galletes i tota classe de bescuit". Que no la s'enduguin.

És cert que tenim molta feina per fer: les campanyes de sensibilització destinades a aconseguir l'estalvi de l'aigua i a racionalitzar-ne el seu ús, la reutilització de les aigües depurades, la reducció de les pèrdues que es produeixen a través de la xarxa de distribució; i la lluita persistent.

Hem de saber que l'aigua és un bé escàs, però un bé públic que no pot estar -no podem comportar que estigui- al servei dels interessos d'una minoria. No volem que se'n faci especulació, de l'aigua. I volem que es controli rigorosament el seu ús. Demanam: que sigui un factor limitant del creixement urbanístic, que es prohibeixin els jardins impropis de la Mediterrània, perquè en consumeixen en excés, que no s'autoritzi més camps de golf. És necessari evitar una mala gestió dels recursos hidràulics i hem de demanar comptes als poders públics, perquè l'aigua és -hauria d'esser- un bé que no es pot malgastar. No volem l'abocador de residus de son Nuviet. Contra els depreda-

dors, contra els que arribarien a fer de Mallorca un desert, la gent del Pla aixecam ponts de diàleg, perquè les nostres propostes condueixen al diàleg i a l'enteniment. Però també impliquen una concepció del món, unes formes de viure que reivindiquem contra la poderosa i esquizofrènica febre del consum, contra la mediocritat. Contra els depredadors del paisatge, de la llengua, de la vida proposam la via del diàleg. No ens seria difícil amollar els dimonis, els dimonis del Pla amb la barrota: el dimoni de Montuïri, el dimoni d'Algaida, el dimoni de Petra, que diuen que es el més lleig de Mallorca, els dimonis de Manacor a fi que -galletes, batcollades i coces- els donassin un encalç. Les nostres volen ser, emperò, les vies de la intel·ligència i del diàleg. Contra la presunció i l'egoisme. M'atreviria a dir que ni el sexe ja no és sovint una forma de plaer, sinó una manera de reforçar la vanitat.

Que no la s'enduguin, l'aigua. Que no ens aboquin a son Nuviet els residus del fons. Que no urbanitzin la Cala Petita. Fa molts d'anys, aquella poetessa que cantà bellament la vida pagesa -Maria Antònia Salvà- expressà en un poema entranyable "el bé de l'aigua", que procura la vida:

*No sabrà el bé de l'aigua quin bé sia
el qui en terreny secà no haurà viscut,
i veient-la minvar dia per dia
no haurà patit l'eixut
del camp quan no vol ploure...*

Avui, tots sabem que el proveïment d'aigua de bona qualitat va unit al nivell i a la qualitat de vida d'una col·lectivitat humana; per això és que no volem que l'aigua es faci malbé; per això és que és necessari defensar-la de l'especulació amb tota la força, amb aquella força que la gent forana, sovint resignada i conforme, ha sabut treure's a vegades de la sang.

Gabriel Janer Manila
Llubí, 9 d'octubre de 1993

Tal dia com avui

ARA FA 75 ANYS

* Que va començar l'epidèmia de grip en el poble, la qual ocasionà set morts i moltes seqüeles posteriors als nombrosos afectats. Foren destacables les actuacions de les monges i, sobretot, la del rector Jaume Pasqual, a qui posteriorment es dedicà el carrer de la rectoria.

ARA FA 65 ANYS

* Que Jaume Santandreu, el polèmic i actiu rector *Teco*, va fer construir les escalonades de la capella de la Mare de Déu Trobada, avui desaparegudes.

ARA FA 50 ANYS

* Que es va inaugurar la Caixa de Pensions, *la Caixa*.

ARA FA 45 ANYS

* Que s'aprovà la parcel·lació de ca n'Amer, a S'Illot.

ARA FA 20 ANYS

* Que el torrent de Ses Planes es va desbordar, provocant la més gran inundació en el poble durant els darrers trenta anys. Flor de Card en va donar complida i detallada informació, en un dels primer números dedicats pràcticament a una monografia.

* Que el Club Card va començar les classes gratuïtes de català, a ca Ses Monges.

ARA FA 15 ANYS

* Que es va reformar el teuladó.
* Que Joan Pau II ocupà la plaça de Papa.
* Que un grup de nines llorencines va jugar el primer partit oficial de

bàsquet, baix de la capa protectora del C.D. Cardassar.

ARA FA 10 ANYS

* Que el ciclista Jaume Fullana va quedar subcampió d'Espanya de veterans i va guanyar la volta a Mallorca de la mateixa categoria.

* Que s'aprovaren inicialment unes Normes Subsidiàries, no em faceu dir si eren les primeres o les segones, que ja n'he perdut el compte.

* Que s'encarregà el projecte de la depuradora de Sa Coma.

ARA FA 5 ANYS

* Que Joan Francesc Diego, dentista manacorí, va obrir un consultori a Sant Llorenç.

ARA FA 1 ANY

* Que en Guillem Pont va publicar un llibre sobre Ses Sitges, referent a l'educació ambiental.

* Que en Pere *Treufoc* va inaugurar una cafeteria a la carretera de Son Servera.

Josep Cortès

Joieria Femenias

**l·listes de noces
objectes de regal**

Rector Pasqual, 8
Tel. 569072
Sant Llorenç

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

-Centre Coordinador-

Biblioteca Municipal "SALVADOR GALMÉS"

La biblioteca municipal *Salvador Galmés* és un servei públic i gratuït a disposició de la comunitat.

Fa exactament dotze anys que es posà en funcionament, ja que la seva inauguració oficial tingué lloc el 6 de novembre de 1981. Gràcies a la bona acollida que ha tingut al llarg d'aquest període, sobretot per part de la gent en edat escolar, ens encoratja a seguir organitzant activitats dins l'espai de què disposam, a ampliar el nostre fons bibliogràfic i a participar en tots aquells actes que indueixin a la lectura del llibre com a mitjà d'enriquiment cultural.

Actualment disposam d'un fons bastant extens, constituït per devers 8000 llibres. De poc temps ençà, s'han rebut una sèrie de videos educatius i de discs compactes. Comptam a la vegada, amb un seguit de publicacions periòdiques i revistes (*Ultima Hora*, *7 Setmanari*, *Flor de Card*, *Ajoblanco*, *El Urogallo*, *Leer*, *Delibros*, etc.)

La biblioteca ocupa dues sales a ca Ses Monges: una de lectura, on hi ha els llibres de consulta i els llibres per a adults, i l'altra, dedicada especialment als infants.

Si sou socis de la biblioteca, podreu treure els llibres que més us agradin per llegir tranquil·lament a ca vostra. Si encara no ho sou, només cal presentar una fotografia de carnet i el D.N.I.

La bibliotecària estarà a la vostra disposició, per ajudar-vos en les consultes i per orientar-vos amb unes lectures adequades.

Tenim obert de dilluns a divendres, de les 16h a les 20h.

A les properes edicions de *Flor de Card* intentarem donar informació diversa i que pugui esser de l'interés i utilitat dels lectors.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

L'illa amant

Dia tretze d'agost, al vespre, hi vàrem partir. Ja d'enfora, l'illa ens saludava amb els llums encesos. A poc a poc, el vaixell s'acostava a Ciutadella, la seu episcopal. Una ciutat noble i de senyors, d'edificis solemnes i majestuosos, capital de l'illa durant molt de temps, ciutat de gresca i bulla estiuenca. Al port, turistes i visitants es passejaven.

Ens rebé la gent. Hi havíem de passar uns dies i semblà com si ens hi haguéssim estat mesos. Els menorquins del poble de sant Lluís, tan francès, tan nostre, ens saludaren, ens obriren les seves cases i la seva amistat. Era com si s'hagués construït un pont entre les dues illes, tan germanes i tan distants, moltes vegades.

El motiu de la nostra visita era el ball, un ball que ens uneix en tonades i punts. Hi havia d'haver temps per a moltes altres coses i, així, Maó, el jaleo, els menjars illencs, la pomada, la missa de caixers, les carrosses, la festa ens aguardava. Sobretot, la coneixença mútua, aquella descoberta fascinant de paraules bessones o diverses, la sensació de bon gust i familiaritat que ens produïa la nostra estada en companyia seva.

Segurament, els habitants de Menorca d'avui dia han heretat part de la forma de ser dels anglesos o dels francesos. Amb certesa, el seu bon fer, aquella manera tan adequada d'organització de les activitats, aquella saviesa tan lloable de conservació del patrimoni i les seves idees tan clares del

camí que cal seguir provenen d'aquests avantpassats. Amb nosaltres, comparteixen llengua, nació i mediterraneïtat; també ens lliga, de segur, el carisma humà i el fet de ser, per naturalesa o per tradició, persones obertes. D'alguna manera, la mar blava i el cel blau que de pertot arreu ens envolten ens marca per ser més amatents vers aquelles persones que en provenen.

El dissabte, dia catorze, ballàrem a la plaça de sant Lluís. Un ball molt divertit, que solidifica aquell pont que construïrem més enrere. He après el punt del tremolor, que m'ensenyaren na Pilar i n'Anna, els "lanceros", el "jaleo", etc... Ells ballaren jotes i mateixes a voler. La intenció d'intercanvi de ball esdevenia un manlleu cultural mutu, profundíssim i enriquidor, com ho són tots els préstecs que ens serveixen per conèixer-nos més i que ens fan arrelar a l'àmbit en què vivim. Així, aquells tres dies menorquins ens serviren per fer amics; dies esgotadors, de tan intensos i aprofitats.

Dilluns, d'horabaixa, partírem, altre cop, cap a Mallorca. El comiat començà amb les fotografies, les cançons, el ball, les rialles, i els adéus

que signifiquen fins ben aviat. Ara, l'illa amant ens espera amb la seva pell blanca i uns ulls verds que diuen, fluixet, paraules escollides per al retornament.

Pere J. Santandreu Brunet
octubre del 1993

Telèfons

Ajuntament	56 90 03
	56 92 00
Polícia municipal	56 94 11
Polícia nacional	55 00 44
Guàrdia Civil	56 70 20
Casa de Cultura	56 90 83
Unitat Sanitària	56 95 97
P.A.C. Son Servera	56 71 68
Ambul. de Manacor	55 42 02
Son Dureta	28 91 00
Escola	56 94 83
Bombers	55 00 80
C. Roja (ambulància)	20 01 02
Jutge	56 90 46
	56 95 53
S.M.O.E.	56 95 49
Ca Ses Monges	56 90 83
Funerària	52 60 53
GESA	55 41 11
Grua	55 03 44

Jo m'havia retirat
i ara vull tornar partir,
que no vull que puguin dir
que m'havia acovardat.

Som arribat als vuitanta
-molts no hi poden arribar-,
i m'he posat a cantar,
que qui canta es mals espanta.

Qualsevol homo casat,
quan s'atraca an es vuitanta,
tot quant ell té ja s'espanta,
si vol dir sa veritat.

Jo tenc una historieta
d'es dia que em vaig casar.
Ella era molt joveneta,
i arribàrem a s'altar
amb so cor damunt sa mà
i sa consciència neta.

Sempre haurada molt boneta
i així m'ha pogut cuidar.
Ara, en 'nar a passejar,
sempre me dóna sa mà,
perquè podria passar
que caigués dins sa cuneta.

Se'n cuida d'anar a cobrar
i també de fer es menjar,
i mena sa casa neta.
Aquesta és s'historieta.
Que molt temps poguem 'guantar!

Què tal, l'amo en Pere Antoni,
que ja passau es cent anys!
Tots es petits i es grans
vos volem donar ses mans
i mos tendrem a sa memori.

Vos feren una festeta
devora s'Ajuntament
i es poble va estar content:
ball i música presents,
tothom menjà abastament
amb sa mà o amb sa forqueta.

Vós heu estat molt valent
i això no ho és qualsevol;
sempre anau an es futbol
es diumenge, amb s'altra gent.

També anau a guardar es mens
cada dia, de matí.
Molt de temps pogueu seguir,
i quan vos vengui la fi
-que tot n'arriba a tenir-,
que Déu vos surti a camí
amb sos braços ben oberts.

De jove, estava llogat
a una possessió.
Hi havia un bou polissó
que li deien en Morat.
Un dia se va enfadar
i no volia obeir,
jo, damunt m'hi vaig posar
i escapat ell va partir
i me volia tomar;
en tenia moltes ganes,
però, aferrat a ses banyes,
res de nou no em va passar.

En es poble llorenç
faltaven moltes cosetes,
llavors se va desxondir
i ara té moltes pessetes.

Varen sembrar garrovers,
figueres i ametlers,
pruneres i cirerers
i moltes altres cosetes.
Ara n'hi ha de demés.

Jo tenc molta de memòria
i m'agrada es cavilar.
A Déu he de demanar
si me deixarà entrar
en el Cel o el Purgatori.

Jo vos he dit qualque pic
que tenc un bon companyó;
sempre ha fet de conrador
i no em sap greu es dir-ho,
li diuen Toni *Petit*.

En Toni fa lo que toca:
me dóna arreu sa raó.
Se casà a Son Carrió
amb una al.lota d'honor,
li diuen na Bel *Bijoca*.

Quan anava a passejar
jo anava per ses foranes,
i un dia que estava clar,
just devora es coll d'Artà,
jo vaig veure barallar
un moix i dues milanes.

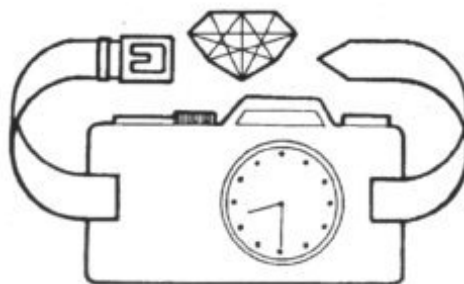
Ara me vull despedir,
ja començ a estar cansat.
Tot d'una en haver sopat
me n'aniré a dormir.

Jo no vos he dit cap pic
es meu nom vertader,
però ara el vos diré:
Joan Mesquida Estelrich.

Joan Carbó

GARCIA LIS

JOIERIA-RELOTGERIA-FOTOGRAFIA

LES MILLORS MARQUES DEL MERCAT EN
CÀMERES FOTOGRÀFIQUES

COMPACTES, RÉFLEX, AUTOFOCUS
NIKON * MINOLTA * CANON * OLYMPUS * YASHICA
KONICA * RICOH * PENTAX * PRACTICA * POLAROID

Fotografia i video professional
Revelat de fotos *Arco Iris* de Kodak

Carrer Major, 47

SANT LLORENÇ

Telèfon 838351

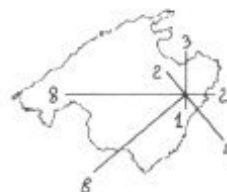

Resum comparatiu del mes de setembre

Pluja en el terme

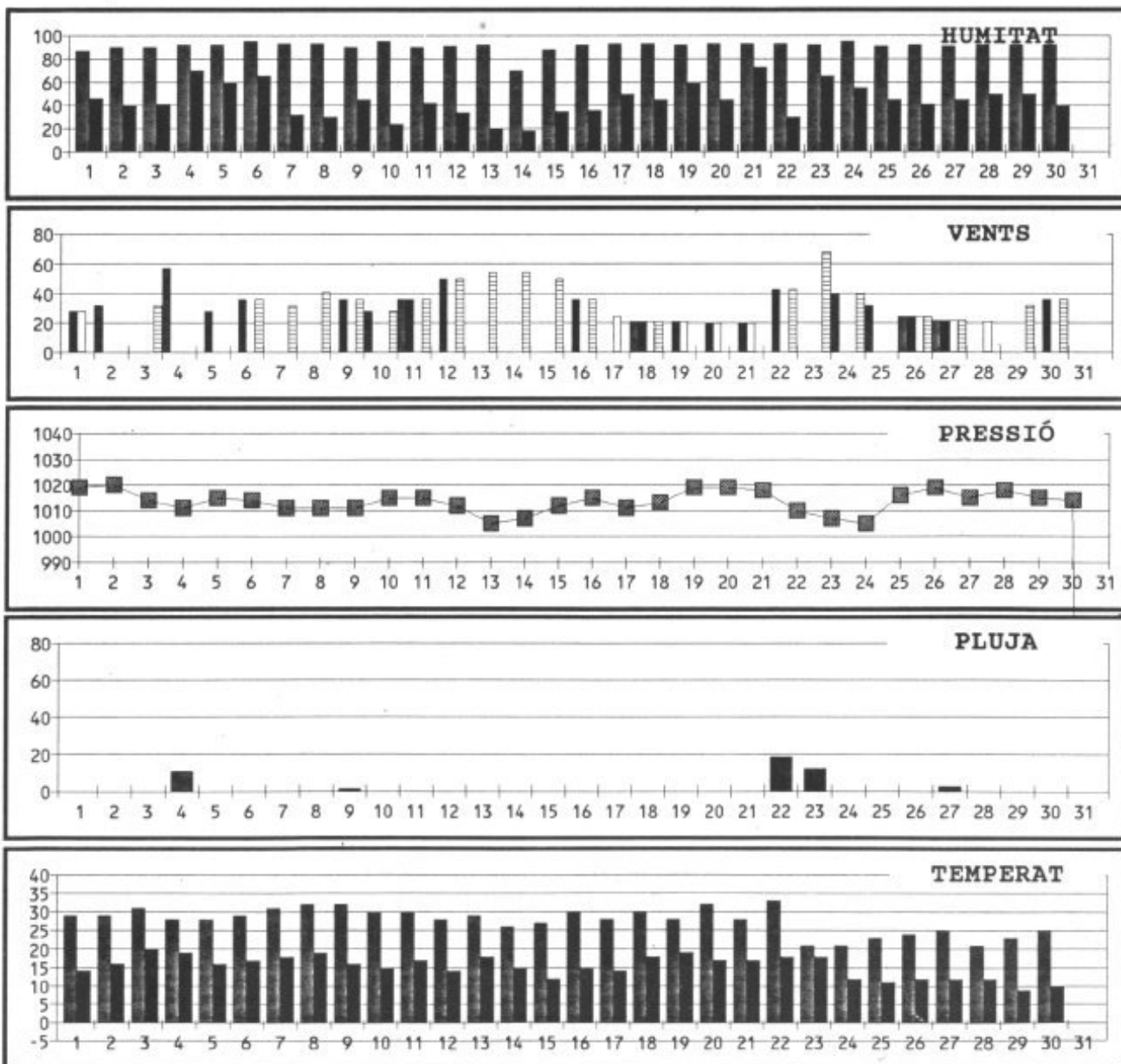
	1992	1993		
Temperatura màxima	30	33	Ses Planes (Ca'n Toni)	34
Temperatura mínima	10	9	Son Vives (Ca'n Pedro)	57
Temperatura mitja	22	21'5	Son Roca	32
Temp. màx. mitja	27'7	27'7	Sa Fontpella	34
Temp. mfn. mitja	16'4	15'3	Sant Llorenç (Ca'n Xesc)	46'7
Boires	-	1	Son Sureda (Ca'n Tomeu)	47
Tempestes	1	6	Son Costes (Ca'n Salvador)	30'5
Calamarsa	-	-		
Pluja (l/m2)	0'6	46'7		
Dies de cel serè	15	12		
Dies de cel cobert	5	7		
Dies de cel nuvolat	10	11		
Gelades	-	-		
Pols d'Àfrica	1	-		

Des d'on ha bufat el vent

Ca'n Xesc

Estació pluviomètrica B-480
Sant Llorenç

MOTS CREUATS

Horitzontals: 1.-Pujar, transportar a un lloc més alt. Part del riu on la corrent es mou a una gran velocitat. 2.-Acció de legitimar. 3.-Símbol de l'argent. Es diu d'allò que té forma semblant a la de la ceba. Nota musical. 4.-Baf instens, fort. Terminació verbal. 5.-Que emet olor. Article. 6.-Consonant. El punt més elevat d'una cosa. Corda que es passa pel rumb de la barca per a facilitar la maniobra de treure. 7.-Símbol de l'alumini. Olor agradable. At rev. fenc. 8.-Galze. Extens, dilatat. Nom de lletra. 9.-Taló d'un calçat. Derivat propensiu de l'anisol, que s'extreu de l'oli d'anís, i es presenta sota forma d'escates suaus i brillants. 10.-Llauna. Símbol del sofre. Que té miraments. 11.-Ajuntar alguna cosa a una altra de manera que aquella depengui d'aquesta. Terraplé o mur construït a les vores d'un riu, d'un estany, del mar, per a contenir les aigües. Consonant. 12.-Vernís. En alguns llocs, edifici per a posar-hi les pastures. Altar.

Verticals: 1.-Fabricar. En un escut, faixa estreta que va de dalt a baix. 2.-Conforme a la llei. Natural de Letonia. 3.-Al rev. nom de lletra. Foguera. Cadascun dels moviments de dilatació del cor seguit d'un moviment de contracció. 4.-Persona que assisteix un superior en les seves funcions. Al rev. símbol del calci. Títol del sobirà de Pèrsia. 5.-Relatiu o, pertanyent a l'ateroma. 6.-Marge espatat. Conso-

nant. Nota musical] 7.-Empesa de cotó blanquejada que s'usa esp. en la confecció de roba blanca. Consonant 8.-Anella. Ensalada. 9.-Aquí. Substància catàrtica i diurètica que s'obté del suc del cogombre salvatge. 10.-Nom de lletra grega. Pronom. Dóna la primera escomesa a un enemic. 11.-Estat moribós produït per l'ús del iode o dels seus composts. Al rev. nota musical. Consonant. 12.-Cinc-cents. corg llatí. Afecta d'una manera agradable.

Solucions

Horitzontals: 1.-Elevar. Ràpid. 2.-Legitimació. 3.-Ag. Cebaci. Do. 4.-Bafarada. Ir. 5.-Olorosa. Els. 6.-R. Cim. Paloma. 7.-Al. Aroma. Ef. 8.-Rebat. Lata. A. 9.-Taló. Anetol. 10.-Pot. S. Mirada. 11.-Anexar. Dic. G. 12.-Laca. Era. Ara.

Verticals: 1.-Elaborar. Pal. 2.-Legal. Letona. 3.-Eg. Foc. Batec. 4.-Vicari. Ac. Xa. 5.-Ateromatosa. 6.-Ribas. R. Re. 7.-Madapolam. R. 8.-Raca. Amanida. 9.-Ací. Elateri. 10.-Pi. Lo. Ataca. 11.-Iodisme. Od. R. 12.D. Or. Afalaga.

BROU DE LLETRES

T	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
B	A	L	L	O	M	A	C	U	C	L	D
R	B	T	X	I	R	S	T	G	A	M	D
S	E	B	Z	D	L	C	O	R	A	N	H
R	G	A	R	G	L	E	E	I	N	O	F
R	O	O	A	S	U	N	A	L	C	P	D
N	T	O	N	T	E	E	U	L	A	R	J
O	R	C	R	M	R	S	E	T	N	R	G
Ç	N	O	A	N	N	U	D	F	G	S	L
O	A	R	C	A	A	N	A	P	E	T	F
S	P	C	T	O	N	I	R	O	B	I	C
O	R	S	S	T	E	N	A	L	T	Z	F
N	A	I	R	A	Ç	U	P	L	D	B	G
G	R	A	M	E	N	E	R	A	B	G	D
R	S	G	J	K	I	L	E	M	I	O	F

Apa! a cercar dins aquest embull de lletres els noms de deu insectes i animals.

Solució: Corc, gramenera, grill, bori-not, lluern, cucamolla, abegot, arna, puca, i poll.

Demografia

DEFUNCIONS

Na Catalina Amorós Llinàs, casada, mor a Sa Coma dia 22 de setembre, a l'edat de 80 anys Al Cel sia.

Dia 24, moria a Sant Llorenç, en Cesáreo Muñoz Carreño, viudo. Tenia 79 anys. Descansi en pau.

En Bartomeu Mestre Jaume, casat, va morir a Sant Llorenç dia 5 d'octubre, als 83 anys. Al Cel el vegem.

Dia 6 moria a Sant Llorenç na Isabel Font Riera, viuda, tenia 91 anys fets. Al Cel sia.

MATRIMONIS

En Jaume Carlos Bover Santandreu i na Cristina Monjo Oliver es casaren a Sant Llorenç dia 2. Enhorabona!

En Joan Gomila Gayà i na Catalina Servera Domenge feren l'esclafit a Son Carrió dia 17. Salut!

NAIXAMENTS

Dia 7 neix a Sant Llorenç, fill d'en Miquel i na Catalina, n'Alejandro Antich Montero. Salut!.

Na Cristina Maria López Vilchex, filla de n'Antoni i na Francesca, neix a Son Carrió dia 7. Enhorabona!

A Sant Llorenç i dia 19, neix na Isabel Sastre Galmés, filla d'en Pedro i na Mª Àngela. Enhorabona!

Maria Galmés

Les claus del Regne de Mallorca (i II)

Ramon Rosselló

Sembla que fou per aquestes raons que les claus anaren a parar al capità general i governador Gurrea i als seus descendents, fins que un tal senyor anomenat Hertz les comprà per a la família Rothschild (devers l'any 1888), família rica alemanya d'origen jueu, i a l'actualitat les conserva una senyora anomenada Bethsabé, néta del baró Alphonse de Rothschild, que les guarda a Tel-Aviv, on viu.

Sembla ésser que alguns historiadors passats com Dameto i Bover tengueren notícia d'aquestes claus, però no fou fins arribat l'any 1890 que E. Pascual publicà senceres les dues cartes reials que he citat, a un article aparegut al *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana* titulat *Las llaves de oro del Reino de Mallorca*. Finalment, Eulàlia Duran, autora del llibre *Les germanies als Països Catalans*, publicà l'any 1983 un article a la revista *Serra d'Or* referent a les claus d'or del nostre Regne de Mallorca, que inclou la fotografia de les claus tal com va tenir la gentilesa d'enviar-li la sobredita propietària.

Notes

1481, 18 gener.- Jaume Vives reconeix que Gabriel Morell, ciutadà, el seu sogre, pare d'Elionor, sa muller, en el contracte matrimonial fet dia 11 de desembre de 1476, assignà per dot 750 lliures (ARM Baptista Rullan R-310 f.15).

1508, 7 novembre.- Jaume Vives, que té possessions en el terme de Manacor, ven a Antoni Ferrer, notari, una esclava anomenada Damiana, de

10 anys d'edat, per preu de 40 lliures (ARM Antoni Nicolau N-23 f. 36v).

1524, 13 gener.- Jaume Vives, que té possessions en el terme de Manacor, reconeix deure a Joanot Gilabert, ciutadà, 21 lliures, 16 sous i 87 diners, preu d'onze quarteres de blat (ARM Nicolau Panadés P-569 f.4).

(*Les tres notes anteriors fan referència als Vives de Son Vives*).

Dibuix que apareix a la coberta del protocol del notari Bartomeu ça Mella, anys 1514-22 (ARM C-322)

1496, 17 setembre.- Antoni Peretó lloga a Pere Ferrer durant 4 anys la possessió dita La Punta, terme de Manacor, amb 600 ovelles enclosos 20 mardans, totes les vaques salvatges amb els braus de dues dents en avall. Dit Peretó promet donar a dit Ferrer, cada any, una vedella pels treballs de senyar. Més li deixa 60 cabres, 2 truges, 2 verros i 12 porcs mascles mitgencs. El lloguer és: 135 lliures i 8 sous que entregará a diversos censalers (que se citen); més 6 sagais i 7 anyells. El senyor s'atura empriu per 3 truges i els seus porcs. El llogater tindrà les cases condretes, no tallará ullastres ni cremara res (ARM Martí Terrers T.833 f.10)

1497, 27 abril.- Antoni Peretó i Pere Ferrer venen a Joan Cardona, sastre, tota la llana de les ovelles de la possessió de La Punta al preu que valdrà a la plaça; ara han rebut 45 lliures, ço és, dit Cardona les donará a Lluís Sanglada per cens que pren sobre La Punta (ARM Martí Terrers T-833 f.46).

Dos idòlatres

Diumenge que comptàvem sinch de Marts any M CCCC LVIII com en Nicholau Cases cirurgia de Mallorca e la dona Johaneta Pentinada fossen stats convensuts de crim de idolatria so és, que postposada la honor de nostra Senyor Déus omnipotent havia de aquell renegat per tres vegades so és, la una en la Portella en lo qual loch los aperech lo diable en forma de asse, e les altres vegades a una cova qui és Asserrià (Sarrià) en la possessió del honor misser Johan Armadams cavaller en la qual los aperech com a bou resplendent donant-sa a aquell de cors e de ànima, renegant de la fe en la qual eren stats creats e per la dita rahó lo dit die, hora de tèrcia, foren possats en lo payró en hun cadafall e aquí lo reverent mestre Johan Girard mestre en teologia de la orda de Sant Domingo enquisidor predicant aquells e acabat lo sermó e legida la sentència denant tota la multitud de gent qui aquí ere vinguda lo stim de la qual era sus de XM (10.000) persones foren remesos a la Cort seglar. E de continent lo noble lochtinent general pres aquells, e manà e provehí ésser cremats en lo loch de la Plagadissa, en lo qual die foren cremats. Déus los haia trobat en hora de salvació amén. E a nos guard de perills e temptació diabòlica amén.
(ARM Extraordinari Cúria Governació AH 497).

L'esplendor de la Veritat

Lo que fué, eso será; lo que se hizo, eso es lo que se hará i por lo tanto, nada hay nuevo bajo el sol.

Eclesiastés C.1 v.9

Una vegada més el nostre Papa ens ha decepcionat. Possiblement aquesta decepció no hi calia, ja que després de quinze anys de pontificat no es pot esperar que deixi de mirar cap enrera i miri cap envant, però com que l'esperança és lo darrer que es perd, pensàvem que a la fi Joan Pau II s'adonaria de la realitat del món d'avui, i en la seva saviesa ens ajudaria a trobar el camí correcte d'aquesta veritat que el Papa ens parla a la seva encíclica *L'esplendor de la Veritat*.

Aquesta encíclica, que ha hagut de ser refeta en quatre ocasions, ha tardat més de sis anys en veure la llum, i hagués pogut ésser perfectament el prefaci del nou catecisme aparegut el passat estiu, ja que està plena de la seva filosofia.

L'encíclica, per primera vegada, va tan sols dirigida a bisbes i cardenals, i és que si no fos així ningú no passaria de la tercera pàgina, ja que el text és un compendi de cites dels mateixos evangelis i de moltes altres encíclics i escrits d'autors considerats pares de l'església, la qual cosa fa que la lectura sia enfarragosa i mala d'entendre. Autors com sant Tomás, sant Ignasi d'Antioquia, sant Ireneu, sant Justí o sant Agustí són els preferits del Papa, i tant uns com els altres, avui no tenen massa sentit, principalment el darrer, responsable d'haver convertit la dona cristiana en l'esclava de l'home, obligada a tenir la boca tancada i, com

deia el beat Escrivà de Balaguer, a tenir la panxa sempre inflada. Naturalment dels teòlegs actuals, ni un.

El Papa, una vegada més, deixa perdre l'ocasió d'aportar solucions a l'home d'avui, i el sexe, d'una manera quasi obsessiva, polsa sense quasi anomenar-lo dintre aquesta veritat lluenta. Totes les fòbies que al llarg de la història del catolicisme s'han acomodat dins la seva teologia apareixen de forma subliminal, i una cosa que ha sigut creada per Déu es converteix en un tema detestable, que fa pudor, i que per tant val més estar-ne lluny. Si es permet una mica de sexe és perquè és necessari per la procreació.

L'encíclica, sempre d'esquena a l'home i mirant els temps passats, no dóna solucions als problemes d'avui; la recepta, callar i creure, fer el que el Papa diu. Aquesta és l'única possibilitat de sobreviure en aquest estat de coses actual; sexe, just l'estrictament necessari, i és que si fos per ell, segur que ens proposaria que tots els catòlics, una vegada haver tingut un al.lot, féssim vot de castedat.

De tots els altres problemes ni en parla, drets humans, explotació de l'home per l'home, capitalisme salvatge, problemes de marginació, drogadicció, explosió demogràfica..., d'això res de res, l'únic que ens diu és que davant tots aquets problemes tan sols hi val la castedat, i per evitar les temptacions el millor són vint hores de feina cada dia i els diumenges missa, quaranta hores i vigília; segur que així la població mundial minvaria bastant.

Un altre aspecte que apareix en aquest document és l'intent de confirmar la infalibilitat del Papa, i encara que no apareix aquesta paraula, algunes cites del Vaticà I i l'actitud del mateix papa així ho confirmen, i tam-

bé les nombroses cites de la Summa Teologica de sant Tomás d'Aquino.

Aquesta encíclica no és més que un recordatori a tots els pares de l'Església Catòlica que el Papa es infalible, que res no ha canviat, que el món segueix igual que ara fa 1700 anys i que és el món actual el que va malament i l'Església Catòlica la que va bé. Mentrestant, els cristians de base passen totalment del Papa i fan el que en consciència creuen que han de fer, principalment quan el Papa es vol aficar dins el llit dels matrimonis o no matrimonis.

Per aquest camí, les esglésies de cada dia es queden més buides i l'Església Catòlica més tota sola dins els seus grans palaus, en especial el del Vaticà, que anant així ben prest es pot convertir en un museu de visita fixa per als turistes que visiten Roma, que en certa manera ja quasi ho és. Més d'un, una vegada vist l'espectacle, se'n torna al seu país d'origen i segueix explotant els seus germans en Déu, però això sí, amb la benedicció papal.

Conclusió, el cardenal Ratzinger i els seus comparses de la universitat de Cracòvia i algun altre s'haguessin pogut estalviar el temps, perquè una lectura asserenada és suficient per trobar les respostes a les preguntes que l'home d'avui demana, i no és necessari tanta retòrica per dir-nos que la millor solució als nostres problemes és la castedat total, perquè això no s'ho creu ningú, ni tan sols tota aquesta gent que de manera multitudinària va rebre el Papa.

Crist, que fins i tot no va voler condemnar la dona l'adúltera, (Sant Joan, C.8 v. 10), em queda el dubte de si estaria d'acord amb tot el que diu el seu representant a la terra.

Ignasi Umbert i Roig